

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

HET NIEUW SOCIAAL VERWEER

Naar aanleiding van het boek van de Heer Marc ANCEL, « La Défense Sociale Nouvelle » (Un mouvement de Politique criminelle humaniste). - Publications du Centre d'études de Défense Sociale de l'Institut de Droit Comparé de l'Université de Paris, 1954. Ed. Cujas, Paris.

De uitgaven van het « Centre d'Etudes de Défense sociale » gehecht aan het « Institut de droit comparé de l'Université de Paris » hebben onlangs een werk gepubliceerd handelend over het « nieuw sociaal verweer, als beweging van humanistische criminele politiek ».

De auteur van dit boek is de Heer Marc Ancel, Raadsheer bij het Hof van Cassatie, onder-Voorzitter van de Internationale Vereniging voor Sociaal Verweer en van de Internationale Vereniging voor strafrecht.

In een breed opgevatte inleiding schetst de schrijver in grote lijnen en op bijzonder klare wijze het plan van zijn werk.

Hij onderlijnt de noodzakelijkheid het nieuw sociaal verweer, thema van zijn werk, nauwkeurig te bepalen.

Hij legt er zich op toe te doen uitschijnen « dat het nieuw sociaal verweer een volkomen nieuw fenomeen is, dat er in bestaat dat men zich bewust wordt van zekere diepere noodzakelijkheden, die er toe leiden bepaalde grote vraagstukken betreffende de wetgevende, gerechtelijke of administratieve reactie tegen de criminaliteit te herdenken en een aantal positieve hervormingen voor te stellen in een nieuwe geest en volgens een bewust aanvaarde ideologische coördinatie ».

Nadat de auteur het uitgebreid verzet heeft vermeld dat ondervonden wordt door de nieuwe opvattingen van het sociaal verweer, trekt hij een parallel tussen het sociaal verweer en de evolutie van het strafrecht en stelt hij het vraagstuk van het sociaal verweer opgevat als een beweging van criminele politiek.

Dit werk richt zich niet alleen tot de specialisten, criminologen, penologen, penalistén, maar ook tot al de andere juristen, civilisten, beoefenaars van het strafrecht, van de rechtsphilosophie en ook tot al degenen die in de praktijk staan van het strafrecht, alsmede tot de publieke opinie in het algemeen.

gebruikelijke opvattingen van de term « sociaal verweer » en doet uitschijnen hoe deze term in een nieuwe zin kan gebezigd worden.

De uiteenzetting is klaar en de aaneenschakeling van de verschillende theorieën legt getuigenis af van een buitengewoon logische gedachtengang. Schrijver biedt ons hier een uitstekende samenbundeling van de verschillende theorieën van sociaal verweer die in de loop der jaren zijn aan het licht gekomen. Hij heeft de essentiële ideeën weten naar voren te brengen en er een synthese van te maken, die de philosophische basis is van een nieuw systeem.

Dit hoofdstuk stelt de vraag « wat is het sociaal verweer ? » Deze woorden die zo voortdurend aangehaald worden, geven aanleiding tot menigvuldige misbruiken en tot werkelijke tegenstrijdigheden.

De auteur onderzoekt enkele van de betekenissen die aan deze termen zijn gegeven geworden.

Tussen de betekenissen die dorolopend gebruikt worden bedoelt men door sociaal verweer, in een eerste zeer verspreide zin, het begrip dat er op min of meer duidelijke wijze in besloten ligt der « verdediging van de maatschappij tegen de misdaad voor zoverre deze bescherming gezocht wordt in een ongenadige repressie van de begane misdrijven ».

De Heer Ancel wijst er op dat men er toe komt op deze wijze het sociaal verweer op te vatten als een tegenstelling tot de persoonlijke vrijheid of ten minste tot de rechten van het individu en zelfs, in zekere gevallen, haar te vereenzelvigen met het autoritaire strafrecht.

De schrijver voegt er aan toe dat naast deze extremistische stellingen, sommigen de vrees koesteren dat het sociaal verweer zou leiden tot de willekeur in de bestraffing; anderen integendeel zien in dat sociaal verweer de schaduw, of misschien een pseudo-wetenschappelijke herleving van de oude utilitaristische theorieën. Met deze opvattingen zijn ook meerdere criminalisten de mening toegedaan dat men in het begrip sociaal verweer hoofdzakelijk een systematisering vindt van de veiligheidsmaatregelen en van de maat-

Het eerste hoofdstuk herneemt de verschillende

regelen tot heropstanding en bescherming, die er toe strekken de hervalling van de delinquent te voorkomen.

De Heer Ancel vermeldt daarna een zeker aantal nieuwe opvattingen betreffende het begrip « sociaal verweer ».

Enkele schrijvers zien in het sociaal verweer een reactie tegen het repressief strafrecht. Zij nemen enkel in aanmerking de anti-socialiteit van de delinquent, welke de staat tot plicht heeft te doen ophouden door een wetgeving en door extra-penale maatregelen, ten einde alle leden van de maatschappij sociaal-waardig te maken.

Iedereen zou recht hebben op de behandeling van zijn anti-socialiteit.

Een Deense theorie stelt de niet-repressieve behandeling van de delinquent voor en zou deze behandeling volledig in de plaats willen stellen van de retributieve straf.

Andere thesissen, integendeel, bestaan er in aan de straf een rechtmatige plaats voor te behouden in een redelijk systeem van sociaal verweer.

De Heer Ancel onderlijnt ook nog de filosofische opvatting van het sociaal verweer, waarin de betrekkingen tussen het individu en de maatschappij zich ordenen in de sfeer van het sociaal geluk.

Hij onderlijnt daarna op welke wijze het begrip sociaal verweer, in de plaats van aan de persoonlijke vrijheid tegengesteld te zijn, het begrip der persoonlijke vrijheid postuleert; doch een persoonlijke vrijheid die dieper doordacht zou zijn in functie van een sociale actie en die ten slotte aan het individu werkelijke waarborgen zou verzekeren, aldus de klemtoon leggend op de humanistische strekking van het sociaal verweer.

Het wordt dan mogelijk, zegt de Heer Ancel, een sociaal verweer op te vatten als een verbintenis, t.z. de bewuste aanvaarding van een bepaalde richting, die dient gegeven te worden aan het strafrecht, in volle eerbied voor de menselijke waardigheid en met de bedoeling diegenen terug tot de maatschappij te brengen die door de sociale reactie worden getroffen.

In een derde gedeelte van het eerste hoofdstuk beijvert de schrijver zich om de karakteristieke elementen te onderscheiden van de verschillende begrippen van sociaal verweer, zoals ze aan de dag gekomen zijn in het overzicht der verschillende thesissen. Deze elementen, die de filosofische basis van het systeem vertegenwoordigen dienen, in verband met het nieuw sociaal verweer, verder doordacht te worden.

Hij onderlijnt ze in hun historische volgorde en met hun stijgende gradatie.

Dit sociaal verweer veronderstelt een opvatting van het strafrecht die strekt tot bescherming van de maatschappij tegen de misdadige ondernemingen, bescherming die verwezenlijkt wordt door een geheel van meestal extra-penale maatregelen, waaruit dan een criminele politiek ontstaat die zich vooral bezig houdt met de individuele preventie van de misdaad en met de behandeling van de delinquent en die strekt tot een actie van resocialisatie, die samen moet gaan met een grotere humanisering van het nieuwe strafrecht, waarvoor noodzakelijkerwijze een wetenschappelijke kennis van de misdaad en van de persoonlijkheid van de delinquent in de eerste plaats gevorderd wordt.

* * *

In het tweede hoofdstuk bestudeert de Heer Ancel de oorsprong van deze beweging voor sociaal verweer

en hij toont ons aan hoe deze beweging een fenomeen is dat speciaal eigen is aan de 20^e eeuw, zonder nochtans een gekunstelde schepping te zijn van het jongste wetenschappelijk denken.

De schrijver toont aan hoe de ideeën van sociaal verweer zeer hoog teruglopen in de geschiedenis van het menselijk denken.

Uitgaande van het onderzoek van de rol der preventie, van de ideeën tot bescherming der maatschappij, de heropvoeding en de verbetering zoals deze voorkomen bij Plato en de griekse filosofen komt hij tot de criminele politiek gesteund op de verbetering in het oud chinese recht en dan tot de stellingen van het oud musulmaans recht der 16^e eeuw, volledig gesteund op de persoonlijkheid van de delinquent en op de voorwaarden in dewelke het misdrijf zich heeft voorgedaan.

Hij bestudeert nadien het oude Europese recht en zijn begrippen van sociale bescherming, de zekerheidsmaatregelen die hun verre oorsprong vinden in de Carolina van Karel V in 1532 en in de retentie-clausule van het oude spaanse recht.

Hij onderlijnt de rol van het kanoniek recht, die de idee in het licht stelt van de persoonlijke deelneming van het individu in de schuld, rol geïnspireerd door de begrippen van liefdadigheid en heropstanding en van de waardigheid der menselijke persoonlijkheid. Hierna wijdt de schrijver zijn aandacht aan de filosofische beweging der 18^e eeuw.

In een tweede gedeelte van dit hoofdstuk schetst de Heer Ancel de rechtstreekse precedenten van de beweging voor sociaal verweer.

Hij toont aan om welke redenen de filosofie van de 18^e eeuw niet tot het sociaal verweer is gekomen.

Vanaf de eerste oorsprong heeft men steeds empirische pogingen aangewend tot bescherming van de sociale gemeenschap.

De filosofische beweging van het begin der 18^e eeuw was volledig beheerst door de bezorgdheid om de legaliteit en de aansprakelijkheid en het klassieke strafrecht dat daaruit voortgesproten is neemt het delict enkel in aanmerking als een streng objectief element.

Dit strafrecht der 19^e eeuw bevestigt de noodzakelijkheid van generale preventie en van vergeldende bestraffing.

In de loop van de 19^e eeuw werden zekere pogingen aangewend, van empirische en sporadische aard, ten einde een zekere plaats te laten aan de vrije beoordeling van de rechter: de aanvaarding van verzachtende omstandigheden, de beweging tot individualisatie van de straffen, de strekking tot penitentiaire hervorming, — die de mogelijkheden en de voordelen in het licht stellen van een actie tot heropvoeding van de delinquenten, — het systeem der parallele straffen en der onbepaalde sententies, het besef dat er een bijzondere behandeling dient toegepast te worden op de minderjarige delinquenten.

De beweging der positivistische ideeën op het einde van de 19^e eeuw riep een reactie in het leven tegen het klassieke strafrecht en tegen de geldende theorie van het delict dat beschouwd werd als een objectieve juridische entiteit op zichzelf.

De geboorte van de 20^e eeuw zal samenvallen met de eerste theorie van Sociaal Verweer.

* * *

Na deze historische schets betreffende het vraagstuk van de oorsprong der beweging voor sociaal verweer, historische schets die voortreffelijk gedocumenteerd en uitstekend opgebouwd is, vat de schrijver in een

derde hoofdstuk, het onderzoek aan der verschillende mijlpalen in het sociaal verweer.

Het eerste gedeelte van deze uiteenzetting toont ons op welke wijze de positivistische school de weg opent tot het sociaal verweer.

De Heer Ancel herneemt bondig de voornaamste sleutelposities van het positivisme, die de onrechtstreekse bronnen zijn, — al is het in tweede graad, — van het sociaal verweer.

Hij wijst op de waarde der termen sociaal verweer, die nochtans voor de positivisten niet het karakter van een autonome theorie in zich sluiten.

Wanneer hij zich de vraag stelt wat, voor de eerste maal, de uitdrukking sociaal verweer een eigen doctrinale inhoud zal geven, bespreekt de schrijver in dit verband de bijdrage van de Internationale Unie voor Strafrecht, waarvan de statuten, ten minste in de kiem, het bijzonderste van de eerste doctrine van het sociaal verweer bevatten.

De Internationale Unie voor Strafrecht systematiseert de bijzonderste elementen van het sociaal verweer rond twee begrippen: de staat van gevaarlijkheid van de delinquent en de maatregelen tot beveiliging.

Schrijver onderzoekt daarna de stelling van Von Liszt, een der stichters, met Van Hamel, van de Internationale Unie voor Strafrecht.

De actie van deze geleerde kwam het sociaal verweer ten goede, maar hij is er nochtans niet in geslaagd een eerste doctrine op te bouwen tengevolge van zijn bezorgheid om het strafrecht te handhaven als juridische discipline tegenover de anthropologen, sociologen en criminologen.

De Heer Ancel toont nadien op merkwaardige wijze aan welke de rol geweest is van Adolphe Prins, die de eerste doctrinale synthese heeft voorgebracht waardoor het sociaal verweer als autonome theorie werd gesteld.

Prins voelt het onvoldoende van de klassieke leer der morele aansprakelijkheid en hij vervangt deze leer door het criterium van de staat van gevaarlijkheid van de delinquent als juridisch begrip, wat volgens hem het enige middel biedt om de bescherming te verzekeren van de persoon, van het leven, van het patrimonium en van de eer der burgers.

Deze eerste leer van sociaal verweer biedt een wel bepaalde karakteristiek, namelijk dat de staat van gevaarlijkheid van de delinquent enkel wordt in ogenschouw genomen vanuit het standpunt van de staat en de maatschappij, waarbij het standpunt van het individu haast afwezig blijft.

Een tweede karakteristiek ervan bestaat in het feit dat deze leer reageert tegen de gerechtelijke actie (namelijk tegen de korte gevangenisstraffen en de overdreven welwillendheid der rechtbanken) en ook tegen het ontoereikende van het regime dat wordt in uitzicht gesteld door de penitentiaire school.

Prins vordert, nevens de straf, nieuwe maatregelen: hij verlangt een nieuwe en wetenschappelijke klassificering van de delinquenten.

Deze leer van sociaal verweer hecht een groot belang aan het behoud van een rechterlijke instantie terwijl zij toch gevoelig blijft aan de actie van het sociale medelijden.

Wat behoort onderlijnd te worden, zegt de Heer Ancel, is dat de meest treffende gedachte van het systeem bestaat in de afzondering van de gevaarlijke misdadigers om ze te onderwerpen aan een regime van strengheid in een algemeen penaal systeem en in een beredeneerde criminele politiek.

Gedurende de eerste periode van het sociaal ver-

weer, die een zuiver doctrinaire periode was, stelt men weinig verwezenlijkingen vast op het plan van de positieve wetgeving, tenzij op sporadische en toe-vallige wijze.

De Heer Ancel beschrijft daarna in een derde gedeelte van hetzelfde hoofdstuk de evolutie van het sociaal verweer in de periode tussen de beide oorlogen.

Dan wanneer Prins hoofdzakelijk een theoretisch standpunt had ingenomen, was de tweede etappe van het sociaal verweer tussen de oorlog 1914-18 en deze van 1940 vooral gekenmerkt door praktische verwezenlijkingen.

In dit tijdperk doet het sociaal verweer zijn intrede in het positief recht van bijna alle landen, waarbij een brede plaats wordt ingeruimd aan de beveiligingsmaatregelen die meestal aanvaard worden in een gemengd-systeem.

Zeër terecht wijst de schrijver op het bestaan van de beweging tot criminele prophylaxe aan de vooravond van de laatste wereldoorlog in verband met de veiligheidsmaatregelen, de klassificering van de delinquenten en de noodzakelijkheid der oprichting van psychiatrische annexen; deze beweging voorzag ook de opvoedkundige bijstand alsook de organisatie van een preventie die zou gesteund zijn op een meer volledige studie van de menselijke persoonlijkheid.

Ongeveer zouden zowel de praktische verwezenlijkingen als de wetenschappelijke beweging gestuit worden reeds vóór 1939 door de offensieve terugkeer der ideeën van vergelding en afschrikking, die andermaal gehuldigd werden in de totalitaire landen welke nochtans in de beginne een zeer brede plaats hadden ingeruimd aan de ideeën van sociaal verweer.

Deze reactie bereikte alle landen, vooral gedurende de oorlog.

De Heer Ancel toont hoe eindelijk de hernieuwing opbloeit vanaf 1945.

Een volledige evolutie is tot stand gekomen in het begrip van sociaal verweer. Er wordt gereageerd tegen de miskennis van de rechten van het individu en het misprijzen van de waardigheid der menselijke persoonlijkheid, welke tot dan toe hadden geneerst.

Het sociaal verweer zoekt van dan af een criminele politiek die eerbied zou koesteren voor het menselijk wezen.

* * *

Met het doel uit de verschillende leerstellingen van het sociaal verweer iets wezenlijk gemeens af te leiden en, na vastgesteld te hebben dat er een negatief en een positief aspect aan het sociaal verweer vastzit, begint de Heer Ancel het hoofdstuk 4 door het onderzoek van het sociaal verweer in zijn negatief en kritisch aspect.

In de eerste plaats onderlijnt hij de tegenstelling tussen het nieuw sociaal verweer en de traditionele begrippen van het klassieke recht.

Om zulks te doen gaat de auteur terug tot de drie grondbegrippen van het strefrecht: de religieuze, het politieke en het juridische grondbegrip, basis der redering van het klassieke recht in het begin der 20^e eeuw.

Het geldt hier verschillende fasen, die echter gemeenschappelijke karakters vertonen (aanvaarding van zekere stellingen van metafysische aard, instelling van een absoluut strafrecht, totaal en definitief herstel van de strafbare daad op objectieve wijze beschouwd, in aanmerking nemen van een objectief begrip van het delict en de delinquent).

Na het legalistisch karakter van het klassieke strafrecht te hebben doen uitschijnen, drukt de Heer Ancel

er op dat het sociaal verweer alle metaphysische beschouwing en elk juridisch apriorisme volledig verworpt, in tegenstelling met de mening van Prins en van zekere strekkingen van het nieuw sociaal verweer.

Hij onderlijnt dat het sociaal verweer de misdaad beschouwt als een menselijk feit waardoor het noodzakelijk wordt de personaliteit van de delinquent te onderzoeken en een subjectief gezichtspunt in te nemen.

Verder, zegt hij, dient het strafrecht als een sociale actie beschouwd te worden en is het essentieel het relatief karakter van het menselijk strafrecht te aanvaarden.

Het sociaal verweer treedt op zodra men bewust is geworden van de onvolmaaktheden der leer van het klassieke retributieve strafrecht, zegt de auteur, en dit sociaal verweer heeft als eerste taak de bewustwording te bevorderen van het gebrek aan aanpassing der juridische instellingen aan een fenomeen dat de ontwikkeling der moderne wetenschappen aangaande de mens thans toelaat in heel zijn complexiteit te omvatten.

De schrijver onderzoekt daarna de tegenstelling welke zich voordoet tussen het sociaal verweer en het positivisme, in deze zin dat het eerste :

1) het positivistisch determinisme verworpt en op filosofisch gebied de vrije wil postuleert;

2) in de eerste plaats belang hecht aan het rangschikken en het classificeren van de delinquenten, terwijl het zich toch wil hoeden voor de klassiek geworden onderverdelingen, en het het misdadig feit beschouwt als de uitdrukking van een individuele personaliteit en vooral belang hecht aan het opzoeken van de individuele oorzaken die op een bepaald tijdstip het strafbaar feit doet ontstaan;

3) de begrippen van aansprakelijkheid, vanuit het standpunt van de individuele mens, terug in ere herstelt en bij deze mens zoekt naar het gevoel der morele verplichting;

4) een evenwicht tracht te verwezenlijken tussen het individu en de maatschappij door middel van een criminele politiek gesteund op de gedachte dat de maatschappij verplichtingen heeft te vervullen tegenover de mens en aldus de grenzen van het recht van verdediging der maatschappij nauw omschrijft. Hieruit dient dus afgeleid te worden dat een regime van wettelijkheid dient gehandhaafd te worden, dat de gerechtelijke tussenkomst dient beperkt en dat men zeer voorzichtig moet zijn betreffende veiligheidsmaatregelen « ante delictum »;

5) zich niet opsluit in een soort van wetenschappelijke afhankelijkheid.

Zij tracht de grondslag te leggen voor een nieuwe criminele politiek die zich zal beijveren de richtlijnen te geven voor een verlichte strijd tegen het fenomeen der misdaad en voor een actie die doeltreffend zal zijn voor de bescherming der maatschappij.

In een derde gedeelte van dit hoofdstuk wordt het nieuwe sociaal verweer onderzocht in de maat waarin het zich opposeert aan de eerste leerstellingen van het sociaal verweer.

In tegenstelling met Prins aanvaardt het nieuw sociaal verweer de vrije wil, plaatst het het vraagstuk van de individuele aansprakelijkheid in het centrum van de reactie tegen de anti-socialiteit, beveelt het een actieve behandeling aan tot resocialisering door middel van genezende en opvoedende maatregelen, legt het getuigenis af van subjectivisme, waarin het opzoeken van de anti-socialiteit zich niet meer noodzakelijk zou beperken tot de bepaling van een gevaar-

lijkheid individueel in haar oorsprong of in haar manifestaties, maar gedeeltelijk objectief in haar wetenschappelijke formulering.

Ten slotte beschouwt de heer Ancel de gemeenschappelijke inhoud van het nieuw sociaal verweer tegenover enkele individuele extremistische stellingen en toont hij aan hoe het sociaal verweer zich verzet tegen sommige overdrijvingen die er toe strekken nauwkeurige begrippen over de anti-socialiteit door vage begrippen te vervangen.

Tegen het subjectief strafrecht van de heer Gramatica doet de auteur zijn opwerpingen gelden. Hij omschrijft nauwkeurig de begrippen van strafrecht, delinquent en strafbare daad. Hij onderzoekt daarna het vraagstuk van de straf als dusdanig, welke niet noodzakelijkerwijze door het nieuw sociaal verweer wordt verwaarloosd, daar de straf zeer dikwijls het aangewezen actiemiddel is der criminele politiek.

Na het nieuw sociaal verweer als wetenschappelijke beweging van criminele politiek te hebben tegengesteld aan enkele afzonderlijke strekkingen van sociaal verweer en na gewezen te hebben op de noodzakelijkheid het sociaal verweer te handhaven in het kader der strafrechtswetenschap, vat de heer Ancel, in het volgend hoofdstuk, de studie aan van het sociaal verweer in zijn positief en opbouwend aspect.

Wat is sociaal verweer ?

Vanuit een positief standpunt dienen drie essentiële punten naar voren gebracht. Het nieuw sociaal verweer omvat :

1) een zekere « dejuridicisatie » van verschillende begrippen;

2) een nieuwe houding ten opzichte van de delinquent welke als basis zal dienen aan een realistische sociale actie van strijd tegen de criminaliteit;

3) een humanistische opvatting van de criminele politiek.

De « dejuridicisatie » van zekere begrippen, of van zekere gewone domeinen van de strafrechtswetenschap wordt vastgesteld van het begin af der beweging door haar afkeer van alle juridisch a-priorisme en door de inspanning die gedaan wordt om de juridische formule of het juridisch begrip voorbij te streven, ten einde de sociale werkelijkheid, basis van de nieuwe criminele politiek, te benaderen.

Het nieuw sociaal verweer reageert tegen de ficties en tegen de misbruiken van de juridische techniek, die de uitdrukking van de sociale werkelijkheid verbergen.

Nochtans wenst het nieuw sociaal verweer geenszins de afschaffing van het strafrecht en komt het op voor het handhaven van een systeem van recht en van legaliteit met tussenkomst van de wetgevende en de rechterlijke macht, terwijl de rechter de wet dient toe te passen volgens een nauwgezette procedure.

De heer Ancel gaat dan verder de houding na welke dient aangenomen te worden ten opzichte van de delinquent en stippelt ook de richtlijnen uit volgens dewelke deze dient behandeld te worden. Deze maken deel uit van een algemene actie van sociale bescherming, die zelf als voorwerp heeft de preventie tegen criminele handelingen.

Textueel zegt de auteur dat de actie van het sociaal verweer er in bestaat te reageren tegen de misdaad als menselijk en individueel feit en als sociaal fenomeen en hij doet uitschijnen hoe deze reactie dient geleid te worden door de gedachte der bescherming.

Deze zienswijze heeft als eerste gevolg het in aanmerking nemen en het bestuderen van de personaliteit van de delinquent, wat er zal toe leiden het feit te

berechten in het licht van de subjectieve elementen van de personaliteit van de dader.

Dit zal ook voor gevolg hebben de noodzakelijkheid van de samenstelling van een personaliteitsdossier ten einde de delinquent grondig te kennen door een algemene wetenschappelijke observatie en daaruit zal dan ook een wijziging van de traditionele procedure voortspuiten: indeling van het strafproces in twee fasen, afschaffing van de regel die het onderzoek afscheidt van de berechting en die aan de magistraat, welke aan het onderzoek heeft deelgenomen, verbiedt deel te nemen aan het vonnis, mogelijkheid van de delinquent te verwijderen van de debatten wanneer zekere deskundigen gehoord worden die hem hebben onderzocht of wanneer zekere getuigenissen worden voorgebracht die niet kunnen gehoord worden zonder voor de delinquent een zeker gevaar te bieden. Men zou aldus komen tot een verbrede opvatting van het strafrecht, waardoor in het vervolg de fase van de berechting wordt samengekoppeld aan deze van de behandeling.

De heer Ancel maakt verder gewag van de hervorming van het systeem der sancties, die een noodzakelijk gevolg zal zijn van de criminele politiek en van het nieuwe sociaal verweer.

Hij wijdt daarna zijn aandacht aan de verhoudingen tussen de straf en de veiligheidsmaatregelen vanuit het standpunt der criminele politiek en van het sociaal verweer.

Straf en veiligheidsmaatregel staan niet meer tegenover elkaar en men zal van de ene tot de andere kunnen overgaan naar gelang de resultaten die verstrekt worden door de wetenschappelijke observatie van de delinquent en het personaliteitsdossier dat zal zijn samengesteld geworden.

In de toekomst zullen enkel in aanmerking komen «strafsancties in een unitair systeem, geleid door fysische, sociale en morele criteria en ingegeven door een criminele politiek waar het strafrecht de rol zal vervullen van de techniek, die hoofdzakelijk groepen is als waarborg te dienen voor de individuele vrijheid».

In het kader van de hervorming van het systeem der sancties snijdt de auteur ook het vraagstuk aan van de veiligheidsmaatregelen «ante delictum» en betoogt hij om welke reden — dan wanneer voor zekere denkers de veralgemening van deze pre-delictuele veiligheidsmaatregelen niet wenselijk is — zowel vanuit wetenschappelijk als vanuit sociaal standpunt, het nieuw sociaal verweer ze in bepaalde gevallen zal kunnen aanvaarden, mits een zeker aantal waarborgen.

Hij onderlijnt in de derde plaats het begrip van het realisme, dat hij beschouwt als een fundamentele grondslag van het sociaal verweer, dit realisme dat ertoe strekt een doeltreffende actie van resocialisering van de delinquent in het leven te roepen.

In verband met de opmerkingen, welke hij maakt aangaande de realistische oriëntering van de criminele politiek van het sociaal verweer, drukt de heer Ancel op het voordeel dat geboden wordt door gebruik te maken van de rechtsgeschiedenis en van het vergelijkend strafrecht, die beiden voor de criminele politiek instrumenten van vooruitzicht zijn, waar de taak van deze politiek er in bestaat vooruit te zien en te leiden.

In dezelfde orde van gedachten discussieert de auteur het belang van het voorbeeld dat gegeven wordt door het moderne recht voor de misdadige jeugd en gaat hij na in welke mate het sociaal verweer er de uitbreiding van verlangt tot de vol-

wassenen, niet in de zin van een volledige identificatie, doch wel in de zin in dewelke de karakteristieke geest van sociale actie, die eigen is aan het strafrecht voor de minderjarigen, bij de volwassenen teruggevonden dient te worden.

Ten slotte behandelt de heer Ancel in het derde gedeelte van hoofdstuk V het vraagstuk van het sociaal verweer als humanistisch begrip van de criminele politiek.

Het strafrecht van het sociaal verweer streeft een doel van rechtvaardigheid na en veronderstelt het in aanmerking nemen van morele waarden en de bevestiging van en de eerbied voor een sociaal ideaal, dat het wil bevorderen.

Het streeft naar een strafrecht dat zou gekarakteriseerd zijn door de bewustwording van de sociale noodzakelijkheid die gemeen zijn aan de vreschillende volken die in een zelfde beschavingstadium verkeren, het streeft naar een strafrecht dat humanistisch zou zijn in zijn ingeving en universalistisch in zijn uitdrukking.

Zodoende zoekt het sociaal verweer blijvende menselijke waarden op. Men ontdekt in deze beweging en in haar criminele politiek twee stromingen, die samenlopen: de bescherming van de rechten van de mens in de zin der Franse Omwenteling en een directe aansluiting bij de christelijke traditie van menslievendheid en heropstanding.

* * *

Als besluit van dit zo omstandig werk antwoordt de schrijver op twee opwerpingen van algemene aard.

De eerste opwerping beweert dat het sociaal verweer de noodzakelijkheden der generale preventie en de ideeën der vergeiding, die beiden diep geankerd zitten in de openbare mening van alle landen, zou miskennen.

Schrijver toont aan dat het nieuw sociaal verweer geenszins op absolute en noodzakelijke wijze elke straf met vergeldend karakter zou verwerpen, dat de veiligheidsmaatregelen een even grote vreesaanjagende waarde hebben als de straffen, dat trouwens de werkelijke vreesaanjagende kracht van deze laatste overdreven wordt, dat het werkelijk vreesaanjagend karakter meer ligt in de staatstussenkomst welke zich voordoet na de uitvoering van het delict dan in de sanctie zelve, dat de toepassing van de maatregel, welke dient ondergaan te worden genuanceerd is en zeer verschillend kan zijn van de vreesaanjagende straf, die wettelijk wordt uitgesproken; dat de maatschappij slechts nuttig kan beschermd worden door een sociale actie, door een criminele politiek ingesteld in een klimaat van sociale moraal die naar zou be-
gripen, rechtvaardigen en ontwikkelen.

Na het onderzoek van de waarde der vreesaanjaging in het stelsel van het sociaal verweer, gaat de auteur de opwerping na die zich de vraag stelt te weten of het sociaal verweer niet enkel gerechtvaardigd of nuttig zou zijn in zijn uiterste eisen.

Het nieuw sociaal verweer heeft een eigen karakter en beweegt zich op een reëel domein waar het zich vooral ten doel stelt de verspreide ideeën en de verschillende maatregelen en sporadische experimenten, met het oog op een menselijk en sociaal doel, in een algemene gedachtenbeweging samen te bundelen en te ordenen.

En zo stelt uiteindelijk de heer Ancel het werkelijk karakter van het nieuw sociaal verweer in het licht.

Dit nieuw sociaal verweer vertegenwoordigt een van de bewegingen der moderne gedachte.

Het toetreden tot de stellingen van het sociaal verweer veronderstelt een overdachte toetreding tot een actie van sociale bescherming en therapeutiek. Het is een « engagement ».

Na gewezen te hebben op de zeer vele toetredingen welke de theorie van het sociaal verweer heeft gekend en op zijn groeiende vooruitgang, alsook op het aantal van zijn uitgesproken of zijn stilzwijgende aanhangers, toont de heer Ancel hoe het nieuw sociaal verweer nieuwe horizonten opent aan de anti-repressieve actie, hoe het toelaat zich te ontdoen van talrijke verouderde elementen in de strafrechtswetenschap en hoe het een les geeft van realisme en moraliteit.

Het reageert ook tegen bepaalde hypocrisieën.

Het sociaal verweer wil strijden tegen het immobilisme.

Het wil de middelen tot individualisatie van de behandeling inschakelen in een brede criminele politiek strekkende tot de bescherming van de maatschappij en van het individu door bewust gewilde evolutieve hervormingen.

De auteur sluit zijn werk met de uitdrukking van zijn volle vertrouwen in de toekomst van het nieuw sociaal verweer, dat hij op zulke schitterende wijze heeft verdedigd.

Voortreffelijk gedocumenteerd, op zeer klare wijze opgebouwd, volgens een plan dat bewondering afdwingt, geeft dit werk een merkwaardige samenvatting van al wat betreft het ontstaan, de evolutie van het sociaal verweer, alsook van de verschillende standpunten die ten opzichte ervan worden ingenomen. Het legt er zich vooral op toe aan te tonen wat blijvende waarde heeft in deze zo menselijke doctrine.

De schrijver heeft op overduidelijke wijze de tegenwoordige strekkingen van deze beweging in het licht gesteld en aangetoond hoe het steeds groeiend succes ervan moet leiden tot het besef dat het nieuw sociaal verweer zich opdringt in onze tegenwoordige beschaving.

De duidelijkheid van het plan en de klaarheid van de uiteenzetting maken van dit boek een kostbaar werkinstrument voor de specialisten en vormen ook een zeer belangrijke en volledige bron van studie en documentatie voor de ganse openbare mening, voor

dewelke de schrijver dit boek ook bestemd heeft.

Een goede historische uiteenzetting, een verduidelijking van de standpunten en een overzicht van de nieuwe strekkingen drongen zich op.

De heer Ancel heeft ons dit alles bezorgd en wij moeten hem er dankbaar voor zijn.

Dit werk, dat het eerste is dat op zo uitvoerige wijze handelt over een dusdanig onderwerp, kon bezwaarlijk samengevat worden, zo grondig is het ingestudeerd en gedocumenteerd.

Het boek komt op zijn tijd. Het is een voortreffelijk uitgangspunt, doch het zal voorzeker het voorwerp uitmaken van betwistingen. Er zal echter een eensluidend accoord zijn betreffende de verdiensten, de wetenschap en de werkkraft van de grote jurist die de heer Raadsheer Ancel is.

Het strafwetboek kan gemakkelijk bepaald worden: het is een catalogus.

De bepaling echter van het sociaal verweer kan honderd verschillende formules naar voren brengen.

De congressen van San Remo, van Luik, van San Marino, van Carracas en van Antwerpen hebben schitterend werk geleverd.

Het waren bijeenkomsten van hoogstaande intellectuelen. Men is van wal gestoken en men heeft gezocht.

Het sociaal verweer, deze beweging van uitzonderlijk belang, is van aard om aan de maatschappij, aan het gerecht, aan de mensheid de grootste diensten te bewijzen.

Het boek van de heer Ancel is een uitmuntend werk. Het zal de betwistingen vastleggen, het zal gedachtenwisselingen uitlokken, het zal op merkwaardige wijze toelichten en documenteren, het zal de enen overtuigen en de opwerpingen van de anderen naar voren brengen.

Dit is het beste resultaat dat kan bereikt worden door een geleerde en eerlijke denker, die het aandurfte in de morgenmist van een ontluikende noodzakelijke wetenschap de eerste flitsen te doen schitteren die de voorboden zullen zijn van het zolang verwachte licht.

*Theo COLLIGNON,
Oud-Stafhouder der Balie
bij het Hof van Beroep te Luik.*

MILITIE

Aanvragen in te dienen door de militieplichtigen der klasse 1956 bij de gemeente-overheid van de militiewoonplaats

De dienstplicht neemt in principe een aanvang in de loop van het jaar waarin de ingeschrevene voor de militaire dienst 19 jaar wordt. Het staat de dienstplichtige nochtans vrij zijn dienst aan te vatten hetzij vóór, hetzij na 19 jaar. Hij hoeft daartoe een aanvraag in te dienen overeenkomstig de wettelijke beschikkingen in zake militie (1).

De verscheidene aanvragen en formaliteiten die te dien einde moeten nageleefd, worden hieronder bondig opgesomd.

1. De aanvragen moeten toekomen tussen 1 Januari en 15 Maart (uitgezonderd voor de aanvragen om

vervoegde dienstneming, die in de loop van Januari 1955 dienen ingediend), op de gemeente alwaar de dienstplichtige ingeschreven was in de bevolkingsregisters van het jaar waarin hij de leeftijd van 16 jaar bereikte.

2. Deze aanvragen betreffen :

— De vervroegde dienstneming : de dienstplichtige kan, indien hij het wenst, worden opgeroepen met de klasse van het jaar waarin hij 18 jaar wordt. Deze aanvraag moet nochtans, in principe, worden ingediend in de loop van de maand Januari van het jaar waarin hij 17 jaar wordt. In het recruterings- en selectie-centrum (klein Kasteel) te Brussel wordt hij echter aan een grondig geneeskundig onderzoek onderworpen.

— Het uitstel : hiermede wordt alleen het *gewoon*

(1) Zie de militiewet van 15 Juni 1951, gewijzigd en aangevuld bij de wetten van 22 Juli 1952, 14 December 1953, 22 December 1953 en 12 Maart 1954. Voor de K.B. van uitvoering zie : K.B. van 5 October 1951, 30 October 1951, 22 Juli 1952, 3 September 1952 en 16 Maart 1954.

uitstel bedoeld. Het wordt bekomen op verscheidene gronden :

a) Als kostwinner van vader *en* moeder of van een van beiden, of, zo dezen overleden zijn, van de grootouders van de dienstplichtige of van een van beiden, ofwel van een of meer verweesde broeders of zusters.

Is kostwinner :

— wiens inkomen voor het gezin *onmisbaar* is;

— wiens vader of grootvader overleden of 60 jaar oud is;

— indien het samengevoegd inkomen van de ouders of van de daarmee gelijkgestelde personen of van de grootouders of van de verweesde broeders of zusters niet meer bedraagt dan 20.000 frank + $\frac{1}{4}$ per persoon ten laste (nota : de militieplichtige, kostwinner, kan zich natuurlijk niet als persoon ten laste aanrekenen).

Meestal wordt rekening gehouden uitsluitend met de inkomsten van het jaar voorafgaand aan de aanvraag (dus : het jaar 1954).

b) Als vader, *weduwnaar*, met minstens één kind.

c) Als zeeofficier, leerlingen van zeevaart- en visserijscholen, vakbekwame machinist, stoker en matroos van de staatsmarine, de koopvaardij- en visserijvloot.

d) Als ingenieur van het mijnkorps, ondergrondsmijnningenieur en ondergrondsmijnwerker.

e) *Zeer belangrijk* : als men, op het ogenblik dat men in werkelijke dienst zou moeten treden, een dienstplichtige broeder van een vorige klasse onder de wapenen mocht hebben, of indien een broeder van de dienstplichtige van dezelfde lichterling deel uitmaakt. In dit laatste geval heeft de jongste de voorrang.

f) Als *eerst opgeroepene* (om de dienst te vervullen, ongeacht of men de oudste of de jongste is ofwel de enige zoon) uit een gezin met ten minste 5 kinderen *in leven*.

g) Als men een studie-, onderwijs- of leerbelang kan doen gelden.

Indien er te veel aanvragen worden ingediend over gans het land op grond van deze belangen, wordt de voorkeur door de Militieraden verleend aan het *studiebelang*.

h) Als onmisbaar hoofd van een landbouw-, nijverheids- of handelsbedrijf, dat de dienstplichtige voor eigen rekening of voor die zijner ouders drijft.

i) Als men in de kolonie of in het buitenland verblijft.

Al diegenen vernoemd onder de letters a) tot met i) kunnen vijf opeenvolgende uitstellen bekomen, telkens aan te vragen in de Januari-maand (en voor de miliciens 1956 tussen 1 Januari en 15 Maart 1955), te beginnen vanaf het jaar voorafgaand aan dit waarin zij 19 jaar worden. Er bestaat nochtans een ruimer stelsel voor de ingenieurs van het mijnkorps en de ondergrondse mijnningenieurs, alsook voor de studenten in de genees- en veeartsenijkunde. Deze kunnen in de maand Januari (en voor de miliciens 1956, tot 15 Maart 1955) van de jaren waarin zij 23 en 24 jaar worden, nog twee bijkomende uitstellen bekomen.

— De vrijlating op morele grond : deze kan worden aangevraagd door 5 categorieën dienstplichtigen en heeft voor gevolg dat de vrijgelatene vrij is van alle dienst in *vredestijd* ;

A. Door de ingeschreven dienstplichtige die ten minste 5 broeders of zusters in leven heeft. De voorwaarden voor deze vrijstelling zijn :

— geen enkele broeder van de aanvrager mag, als lid van een groot gezin, reeds een onbepaald uitstel of ontheffing, zoals voorzien onder de vroegere militiewet (vóór 1951), of vrijlating in vredestand bekomen hebben.

— Het inkomen van de ouders of de met dezen gelijkgestelde personen mag niet meer bedragen dan 60.000 frank + $\frac{1}{4}$ per persoon ten laste (waarbij de aanvrager mag worden gerekend).

Indien verscheidene broeders deze voorwaarden vervullen, wordt alleen de oudste vrijgelaten.

B. *Zeer belangrijk* : door de dienstplichtige waarvan drie broeders hun actieve dienst volbracht hebben.

Worden door de wet geacht hun actieve dienst volbracht te hebben : de broeders in werkelijke dienst met bepaald of onbepaald verlof op non-activiteit gesteld, wegens ziekte of lichaamsgebreken, gepensionneerd of bij reform ontslagen, ter beschikking gesteld van de Minister van Koloniën (voor diegene die in Congo verblijven) na het einde van hun dienstplicht afgedankt of in een van die toestanden overleden.

Geldt eveneens voor een broederdienst het feit dat de vader, moeder, broeder of zuster van de dienstplichtige :

a) als militair of verzetslid gedood werden tijdens de krijgsvaardigheden of gestorven zijn ingevolge hetzij verwondingen veroorzaakt door de vijand, hetzij ziekten opgedaan of verergerd in en door de militaire dienst tijdens de oorlog of in het verzet;

b) als krijgsgevangene, politiek gevangene of gedeporteerde gestorven zijn tijdens of ingevolge hun internering of hun deportatie;

c) wegens hun vaderlandslievende houding door partijgangers of handlangers van de vijand werden vermoord;

d) door de vijand werden terechtgesteld;

e) als politiek gevangene, een gevangenschap van minstens zes maanden hebben ondergaan.

C. Door de dienstplichtige die Belg geworden is na de 31e December van het jaar waarin hij 23 jaar is geworden, of na zijn werkelijke dienst in het land van oorsprong vervuld te hebben.

D. Door de dienstplichtige die uit hoofde van zijn leeftijd geen recht op uitstel meer heeft (dit is na de Januari-maand waarin hij 22 jaar wordt) en nog steeds kostwinner (zoals voorzien hierboven, onder *uitstel*, a) of vader *weduwnaar* is van minstens één kind en eveneens hij die sedert de leeftijd van 18 jaar zijn werkelijke verblijfplaats in het buitenland, met uitzondering van de kolonie, Britse Eilanden en de aan België grenzende landen.

E. Door de dienstplichtige, die uit hoofde van zijn leeftijd geen recht op de eerste 5 uitstellen meer heeft en die bij het indienen van zijn aanvraag sinds ten minste 2 jaar hetzij officier, leerling van de zeevaart- en visserijscholen, vakbekwame machinist, stoker en matroos van de staatsmarine, de koopvaardij- en vissersvloot, ofwel ingenieur van het mijnkorps, ondergrondse mijnningenieur en ondergrondse mijnwerker is.

— De aanvraag om vrijstelling of voorlopige afkeuring op lichamelijke grond :

a) Wordt vrijgesteld de dienstplichtige, die uit hoofde van zijn algemeen gestel, van lichaamsgebreken of ongeneeslijke ziekten ongeschikt voor de dienst wordt bevonden. De vrijstelling heeft de *volledige* ontheffing van dienst voor gevolg. Deze beslissing is onherroepelijk.

b) Wordt voorlopig afgekeurd, de dienstplichtige die uit hoofde van het zwak lichaamsgestel, van lichaamsgebreken of ziekten tijdelijk ongeschikt wordt bevonden. Ten laatste en meestal na *drie* voorlopige afkeuringen moet tot vrijstelling of tot aanwijzing voor de dienst worden besloten.

— De terbeschikkingstelling ten behoeve van de Minister van Koloniën :

Deze aanvraag, van een bijzondere aard, moet worden gedaan tussen de 1e Januari van het jaar waarin de dienstplichtige 18 jaar wordt en zijn overgifte aan de Militaire Overheid. Deze overgifte heeft gewoonlijk plaats tussen 1 September en 31 December van het jaar tijdens hetwelk de dienstplichtige tot de dienst opgeroepen wordt.

Zij dient gericht naar de *Heer Minister van Binnenlandse Zaken* (dus niet naar de gemeente van de militiewoonplaats). Zij belangt de dienstplichtigen aan :

— die voor missiewerk buiten Europa worden opgeleid;

— die houders zijn van het diploma van dokter in de geneeskunde of in de veeartsenijkunde;

— die bij de indiening hunner aanvraag sinds tenminste twee jaar hun werkelijke en gewone verblijfplaats in Belgisch Congo of Ruanda-Urundi hebben, voor zover zij niet voor een eenheid in de basis van het moederland in Congo worden aangewezen.

Deze terbeschikkingstelling heeft de vrijstelling voor gevolg van dienst in het leger van het *moederland*.

3. Al de aanvragen moeten op straffe van niet ontvankelijkheid, *schriftelijk* ingediend en *ondertekend* worden door de dienstplichtige zelf of door dezes bijzondere gevolmachtigde. In dit laatste geval dient de volmacht, voorzien van de voor *echtverklarde handtekening* van de dienstplichtige, bij de aanvraag gevoegd.

4. Voor verscheidene aanvragen zijn bijzondere vormvoorschriften, op straffe van *niet ontvankelijkheid*, opgelegd.

— In de aanvragen om uitstel moeten de *reden* (zie hierboven, 2. uitstel, a) tot en met i), worden aangegeven.

— In de aanvragen om vrijlating op morele grond moet eveneens de reden (zie hierboven, 2. vrijlating op morele grond, A. tot en met E.) worden aangegeven.

— Bij de aanvragen om vrijstelling of voorlopige afkeuring op lichamelijke grond (zie hierboven, 2. de aanvraag om vrijstelling of voorlopige afkeuring op lichamelijke grond, a) en b) moet een doktersattest ten blijke van de aard der ingeroepen ziekten of lichaamsgebreken worden gevoegd.

— De aanvraag om terbeschikkingstelling ten behoeve van de Minister van Koloniën — zo zegden we reeds — moet worden toegezonden naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken (Militiezaken).

5. Van iedere aanvraag wordt ontvangst bericht.

Wordt een aanvraag na het verstrijken der termijnen ontvangen, dan wordt op het bericht van ontvangst vastgesteld dat zij te laat is ingediend.

Naar onze mening dient, ingeval van betwisting omtrent de tijdige indiening ener aanvraag, het geval verplichtend te worden voorgelegd aan de Militieraad, enig rechtsorgaan bevoegd ter zake.

6. In een aanvraag mogen verscheiden redenen, ter staving, worden aangevoerd. De vrijstelling en voorlopige afkeuring hebben nochtans voorrang op elke andere militietoestand. De vrijlating staat boven uitstel; verscheidene redenen van uitstel kunnen, indien zij elkaar niet uitsluiten, aangenomen worden (b.v. hoofd van het bedrijf en kostwinner).

7. Betreffende drie broederdiensten dient nog aangestipt dat deze kunnen worden ingeroepen, met het oog op de vrijlating, tot op het ogenblik dat de dienstplichtige zijn eenheid moet vervoegen, in geval dat deze grond van vrijlating niet kan worden aangevoerd op het ogenblik dat de normale aanvraag zou moeten worden verricht.

Dezelfde beschikking geldt voor de dienstplichtige die vijf broeders of zusters in leven heeft.

8. Indien een dienstplichtige hetzij kostwinner, hetzij vader-weduwnaar van minstens één kind wordt na het verstrijken van de Januari-maand van het jaar, voorafgaand aan de oproeping onder de wapens en voor de beëindiging van zijn werkelijke dienst, en dit ingevolge het overlijden (of de zware ziekte, gelijk te stellen met het overlijden) van een gezinslid, heeft hij recht op *buitengewoon* uitstel, waardoor hij naar de volgende lichting overgaat ofwel op vrijlating indien zijn aanvraag zich plaatst na de Januari-maand van het jaar waarin hij 22 jaar geworden is.

— Indien de dienstplichtige hetzij kostwinner, hetzij vader-weduwnaar van minstens één kind wordt na het verstrijken van de Januari-maand van het jaar, en, voor de miliciens 1956, na de 15e Maart 1955.

9. Indien een aanvraag bij beslissing van de Provinciale Militieraad wordt verworpen, staat hiertegen beroep open, binnen de 15 dagen na de betekening er van (door de zorgen van de gemeente-overheid), bij de Hoge Militieraad te Brussel.

Wordt de eerste beslissing in beroep bevestigd, dan kan de uitspraak van de Hoge Militieraad bij het Hof van Verbreking worden aangevallen binnen de 15 dagen na de kennisgeving ervan.

De beslissingen van de Provinciale Herkeuringsraad kunnen nochtans alleen door middel van voorziening in Verbreking bestreden worden, eveneens binnen de 15 dagen na de kennisgeving der bestreden beslissing.

HUGO VAN EECKE.
Advocaat bij de Balie
van Brussel.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 22 Juni 1954.

Voorzitter-Verslaggever : M. Giroul.

Advocaat-Generaal : M. Ganshof Van der Meersch.

Belastingen. — Betekenis van art. 55, § 1, wetten op de inkomstenbelastingen.

Door te bepalen dat het Bestuur der Directe Belastingen het bedrag van de aangegeven inkomsten zal mogen wijzigen heeft art. 55, § 1, der gecoördineerde wetten op de Inkomstenbelastingen enkel de grondslag bedoeld voor de vestiging van de belastingen, d.w.z. het geheel der belastbare inkomsten; dienvolgens kan de onjuistheid slechts blijken uit de vergelijking van het bedrag der aangegeven inkomsten met datgene, hetwelk het Bestuur in de plaats wil stellen; elke andere vergelijking, hetzij van zekere bestanddelen van deze bedragen onder elkaar, hetzij van zekere inkomsten met het geheel der aangegeven inkomsten, ligt aldus buiten het gebied van toepassing dezer bepaling.

Door te verklaren dat bij toepassing van voormeld artikel 55 het bedrag der gezinsuitgaven moet uitgesloten worden, omdat dit bedrag dat van de aangegeven inkomsten niet te boven gaat, heeft het bestreden arrest de wet geschonden.

De Belgische Staat (Minister van Financiën)
t/ Bruyns-Van Dam Henri.

Gelet op het bestreden arrest, dd. 13 December 1952 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Gelet op het enig middel : schending van artikelen 97 en 112 der Grondwet, 55, paragraaf 1, der wetten betreffende de inkomstenbelastingen, bij koninklijk besluit van 12 September 1936 samengeordend, en voor zoveel als nodig, bij de besluiten van 3 Juni 1941 en 31 Juli 1943, en dienvolgens, van artikel 2 der besluiten betreffende de nationale crisisbelasting dd. 16 Juni 1941 en 31 Juli 1943, doordat het bestreden arrest het verhaal gegrond verklaart voor zoveel de uitgaven voor onderhoud van het gezin ten titel van tekenen of indicïen voor de gewone belastingen van de hand dienen gewezen en, dienvolgens, de belastbare grondslag van deze belastingen naar voormelde maat vernietigt, om reden dat deze uitgaven, generlei, voor de vermelde gewone belastingen, als teken of indicium kunnen gelden waaruit een hogere graad van goeheid blijkt vermits de door appellant aangegeven inkomsten werkelijk het bedrag der voormelde uitgaven voor het gezin overschrijden, dan wanneer artikel 55, paragraaf 1, der samengeschakelde wetten betreffende de inkomstenbelastingen oplegt het geheel der tekenen of indicïen in acht te nemen om een hogere graad van goeheid vast te stellen dan die welke uit de aangegeven inkomsten blijkt;

deze indicïen onder elkaar onscheidbaar verbonden zijn met het oog op het vaststellen van het geheel der belastbare inkomsten;

elk teken of indicium, afzonderlijk beschouwd, het totaal der belastbare inkomsten niet kan bewijzen; de inachtneming van een indicium afzonderlijk genomen, zoals het hof in casu doet aangaande de

uitgaven voor onderhoud van het gezin, mitsdien, onverdedigbaar en willekeurig is, en tot gevolg heeft een deel van de belastbare inkomsten van belasting vrij te stellen :

Over de door verweerder opgeworpen grond van niet-ontvankelijkheid, afgeleid hieruit dat het middel een feitelijke vraag zou opwerpen, welke het voorwerp van geen enkele betwisting vóór de rechter over de grond heeft uitgemaakt :

Overwegende dat de opgeworpen vraag een rechtsvraag is; dat de wetten die de belasting vestigen van openbare orde zijn; dat aanlegger, dienvolgens, ontvankelijk is om voor de eerste maal vóór het hof van verbreking een rechtsmiddel in te roepen hetwelk er toe strekt de doeleinden te rechtvaardigen, zonder ze te wijzigen noch te verdraaien, tot welke hij vóór de rechter over de grond geconcludeerd heeft;

Dat de grond van niet-ontvankelijkheid niet kan aangenomen worden;

Over het middel :

Overwegende dat artikel 55, paragraaf 1, der samengeschakelde wetten, door te beschikken dat het beheer tot de wijziging van het cijfer der aangegeven inkomsten zal mogen overgaan, enkel de grondslag heeft bedoeld die tot de vestiging van de belasting moet dienen, d.w.z. het geheel der belastbare inkomsten; dat, dienvolgens de onjuistheid slechts kan blijken uit de vergelijking van het cijfer der aangegeven inkomsten met dat welk het beheer in de plaats wil stellen; dat aldus elke andere vergelijking, hetzij van zekere bestanddelen dezer bedragen onder mekaar, hetzij van zekere inkomsten met het geheel der aangegeven inkomsten, buiten het toepassingsveld dezer bepaling valt;

Dat, dienvolgens, door te verklaren dat, bij toepassing van artikel 55 der samengeschakelde wetten, het bedrag der gezinsuitgaven van de belastbare grondslag moet uitgesloten worden, om reden dat dit bedrag dat van de aangegeven inkomsten niet te boven gaat; het bestreden arrest de in het middel bedoelde wetsbepalingen, heeft geschonden;

Om die redenen :

Verbreekt het bestreden arrest, doch enkel voor zoveel, wat de gewone belastingen aangaat, het beslist de som van 120.000 frank, die als gezinsuitgaven voorgesteld wordt, uit te sluiten uit het bedrag der belastbare grondslag, waarop de litigieuze aanslag gevestigd is geweest, het naar die maat gezegde aanslag vernietigt, het de terugbetaling gelast der sommen geïnd wegens de vernietigde aanslag en het over de kosten uitspraak doet;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de alzo beperkte zaak naar het hof van beroep te Luik.

NOOT. — Zie ook het in dit nummer opgenomen cassatie-arrest van dezelfde dag in zake Belgische Staat tegen Driessens Georges.

HOF VAN VERBREKING

2e Kamer. — 22 Juni 1954.

Voorzitter-Verslaggever : M. Giroul.

Advocaat-Generaal : M. Ganshof van der Meersch.

Belastingen. — Wettelijk vermoeden van art. 3, § 2, Wet van 16 October 1945 tot invoering van een extra-belasting op de oorlogswinsten. — Betekenis van art. 55, § 1, Wetten op de Inkomstenbelastingen. — Toepassing van art. 32, § 1, dezer Wetten.

Artikel 3, § 2, der wet van 16 October 1945 stelt het wettelijk vermoeden, dat de beschikbare activa van de belastingplichtige zullen bepaald worden op de helft van het netto globaal inkomen, dat in acht moet worden genomen om de aanvullende personele belasting vast te stellen, eventueel vermeerderd binnen de bij deze bepaling gestelde perken.

Om het wettelijke vermoeden betreffende het liggende geld van een belastingplichtige op 10 Mei 1940 toe te passen moet de rechter vooraf het netto globaal inkomen vaststellen dat tot grondslag van de aanvullende personele belasting heeft gediend; enkel in geval de helft van dit globale inkomen, eventueel vermeerderd binnen de bij voormelde bepalingen gestelde perken, een zeker bedrag bereikt, kan de rechter de gereede gelden van de belastingplichtige op dit bedrag bepalen.

Door te bepalen, dat het Bestuur der Directe Belastingen het bedrag van de aangegeven inkomsten zal mogen wijzigen heeft artikel 55, § 1, der gecoördineerde wetten op de inkomstenbelastingen enkel de grondslag voor de vestiging van de belasting bedoeld, d.w.z. het geheel der belastbare inkomsten; dienvolgens kan de onjuistheid slechts blijken uit de vergelijking der aangegeven inkomsten met datgene, hetwelk het Bestuur in de plaats wil stellen; elke andere vergelijking, hetzij van zekere bestanddelen van deze bedragen onder elkaar, hetzij van zekere inkomsten met het geheel der aangegeven inkomsten, ligt mitsdien buiten het gebied van toepassing dezer bepaling.

Wat de gewone belastingen aangaat, ofschoon een ontoereikendheid van de aangegeven inkomsten voor het geheel der vijf belastbare jaren aannemend, vernietigt het bestreden arrest niettemin in hun geheel alle over elk dier jaren gevestigde aanvullende aanslagen om reden dat het Bestuur, na globaal het bedrag der niet aangegeven inkomsten te hebben bepaald, deze globale som op onlogische wijze over elk van de dienstjaren verdeelt.

Daar artikel 32, § 1, van de gecoördineerde wetten op de inkomstenbelastingen bepaalt, dat de belastingen gevestigd worden op de vastgestelde of vermoedelijke inkomsten, heeft het Bestuur zich naar deze bepaling gedragen door de inkomsten, welke naar zijn oordeel over elk van de dienstjaren moeten geacht worden te zijn genoten, te vermoeden.

Het Hof van Beroep had zeker de macht deze verdeling te wijzigen, maar het mocht niet om de aangehaalde reden al de aanvullende aanslagen in hun geheel vernietigen, eens aangenomen dat de aanvullende aanslagen verschuldigd worden over het geheel van bedoelde vijf jaren.

Belgische Staat (Minister van Financiën) t/
Driessens Georges.

Gelet op het bestreden arrest, de 9e Januari 1953 door het Hof van Beroep te Brussel gewezen;

Over het eerste middel : schending van artikelen 97 en 112 der Grondwet en 3, paragraaf 2, der wet van 16 October 1945 tot invoering van een extrabelasting op de in oorlogstijd behaalde exceptionele inkomsten, winsten en baten, doordat het bestreden arrest aan appellant het voordeel verleent van het wettelijk vermoeden van 100.000 frank liquiditeiten op 1 Januari 1940, dan wanneer het voordeel van dat vermoeden slechts kan toegestaan worden onder zekere bij gezegd artikel 3, paragraaf 2, voorziene voorwaarden, welke in casu niet vervuld zijn :

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt dat verweerder het bewijs niet geleverd heeft van het bezit op 10 Mei 1940 van een som van 175.000 frank liggend geld, doch dat, niettemin, uit sommige voorgebrachte bescheiden gewichtige en overeenstemmende vermoedens blijken dat verweerder een hogere som moest bezitten dan die van 25.000 frank door het beeer aangenomen;

Dat het daaruit niet afleidt, hetgeen wettelijk zou geweest zijn, dat deze documenten het bestaan bewijzen van een liquide actief waarvan het het bedrag zou vaststellen, maar dat ze toelaten aan verweerder het voordeel van het wettelijk vermoeden van 100.000 frank liggend geld op 10 Mei 1940 te verlenen, aldus het bij artikel 3, paragraaf 2, der wet van 16 October 1945 voorzien vermoeden toepassend;

Overwegende dat, naar luid van dit artikel, ten titel van wettelijk vermoeden aangenomen wordt dat de beschikbare activa van de belastingplichtige zullen bepaald worden op de helft van het netto globaal inkomen van deze, dat in acht moet genomen worden om de aanvullende personele belasting vast te stellen, desgevallend vermeerderd binnen de bij deze bepaling voorziene perken, en dat het aldus vermoed actief zal beperkt worden tot een minimum van 25.000 frank en tot een maximum van 100.000 frank;

Waaruit volgt dat, om op verweerder het wettelijk vermoeden betreffende het liggend geld van een belastingplichtige op 10 Mei 1940 toe te passen, het bestreden arrest vooral het netto globaal inkomen moest vaststellen dat tot grondslag van de aanvullende personele belasting had gediend of zou gediend hebben, en dat enkel in geval de helft van dit globaal inkomen, gebeurlijk vermeerderd binnen de bij deze beschikking voorziene perken, het cijfer van 100.000 frank zou bereikt hebben, het arrest verweerdens liquiditeiten op deze som had kunnen vaststellen;

Waaruit volgt dat het bestreden arrest de in het middel bedoelde wetbepalingen heeft geschonden;

Over het tweede middel : schending van artikelen 97 en 112 der Grondwet, 55, paragraaf 1, der wetten betreffende de inkomstenbelastingen bij besluit van de Regent dd. 15 Januari 1948 samengeschaeld, en 6 der wetten betreffende de nationale crisisbelasting bij besluit van de Regent dd. 16 Januari 1948 samengeschaeld, doordat het bestreden arrest beslist dat in casu de uitgaven voor het gezin niet als kenteken kunnen dienen waaruit een hogere graad van goedgeheid blijkt dan uit de aangegeven inkomsten omdat, afzonderlijk beoordeeld, deze uitgaven gezegde aangegeven inkomsten niet te boven gaan, dan wanneer het het geheel van de indicien is — en niet elk indicium afzonderlijk genomen — dat in acht dient genomen om de goedgeheid van een schatplichtige te beoordelen;

Overwegende dat artikel 55, paragraaf 1, der samengeschaelde wetten betreffende de inkomstenbelastingen, door te beschikken dat het beheer tot de wijziging van het cijfer der aangegeven inkomsten zal mogen overgaan, enkel de grondslag heeft bedoeld die tot het

vestigen van de belasting moet dienen, d.w.z. het geheel der belastbare inkomsten; dat, dienvolgens, de onjuistheid slechts kan blijken uit de vergelijking van het cijfer der aangegeven inkomsten met dat hetwelk het beheer in de plaats wil stellen; dat mitsdien, alle andere vergelijking, hetzij van sommige elementen van deze bedragen onder elkaar, hetzij van sommige inkomsten met het geheel der aangegeven inkomsten, buiten het toepassingsveld van deze bepaling valt;

Dat het bestreden arrest, dienvolgens, de in het middel bedoelde wetsbepalingen heeft geschonden;

Over het derde middel: schending van artikelen 97 en 112 der Grondwet, 32, paragraaf 1, en 39 der wetten betreffende de inkomstenbelastingen bij besluit van de Regent dd. 15 Januari 1948, samengeschakeld en 6 der wetten betreffende de nationale crisisbelasting bij besluit van de Regent dd. 16 Januari 1948 samengeschakeld, doordat het bestreden arrest de litigieuze aanslagen in de gewone belastingen vernietigt wegens onwettelijkheid omdat het vermogensaccres willekeurig en op niet gerechtvaardigde wijze over de vijf oorlogsjaren werd verdeeld, dan wanneer geen enkele wetsbepaling een bepaalde wijze van verdeling van gezegd vermogensaccres voorschrijft en dan wanneer het beheer, door dit vermogensaccres te verdelen, nauwkeurig de bepalingen van artikel 32, paragraaf 1, der samengeschakelde wetten betreffende de inkomstenbelastingen heeft nageleefd;

Overwegende dat, wat de gewone belastingen aangaat, hoewel een ontoereikendheid van de aangegeven inkomsten aannemend, voor het geheel der vijf belastbare jaren, het bestreden arrest niettemin in hun geheel alle voor elk dier jaren gevestigde aanvullende aanslagen vernietigt, om reden dat het beheer, na globaal het bedrag der niet aangegeven inkomsten bepaald te hebben, deze globale som op onlogische wijze over elk der dienstjaren verdeelt;

Overwegende dat, daar artikel 32, paragraaf 1, der samengeschakelde wetten betreffende de inkomstenbelastingen beschikt dat de belasting gevestigd wordt op de vastgestelde of vermoedelijke inkomsten, het beheer zich naar deze bepaling gedragen heeft door de inkomsten, welke volgens zijn oordeel, aan elk der dienstjaren moest toegekend worden, te vermoeden;

Overwegende, gewis, dat het Hof van Beroep de macht had om deze verdeling te wijzigen, doch, eens aangenomen dat de aanvullende aanslagen verschuldigd waren voor het geheel der vijf bedoelde jaren, het wettelijk, om de aangehaalde reden, in hun geheel al de aanvullende aanslagen niet mocht vernietigen; dat het arrest, door zulks te doen, de in het middel aangeduide wetsbepalingen heeft geschonden;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden arrest doch enkel voor zoveel, wat de aanslag in de extrabelasting betreft, het beslist dat er aanleiding bestaat om rekening te houden met een liquiditeit van 100.000 frank in 1940 en naar die maat gezegde aanslag vernietigt, en, wat de aanslagen betreft in de gewone belastingen, voor zoveel het ze in hun geheel vernietigt, het de terugbetaling gelast van alle sommen op de vernietigde aanslagen geïnd, en het over de kosten uitspraak doet;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal gemaakt worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de alzo beperkte zaak naar het Hof van Beroep te Luik.

NOOT : Zie voor de betekenis van artikel 55, § 1, wetten op de inkomstenbelastingen, het in dit nummer opgenomen cassatie-arrest van dezelfde dag in zake Belgische Staat tegen Bruyns - Van Dam Henri.

RAAD VAN STATE

7e Kamer. — 25 Mei 1954 (nr 3417)

Zetel : MM. Suetens, eerste-voorzitter, Somerhausen, verslaggever, en Van Bunnan.
Auditoraat : M. Ligot.
Advocaat : Mr Cambier.

1. Rechtspleging. — Verzoekschrift. — Middel (1).
2. Rechtspleging. — Memorie van wederantwoord (1).
3. Prioriteit voor openbare ambten. — Gedemobiliseerde of vrijgestelde personeelsleden. — Invaliden (2 en 3).
4. Rijkspersoneel. — Pensioen (2 en 4).
5. Rijkspersoneel. — Toestanden. — Disponibiliteit (2).
6. Administratieve akten. — Terugwerkende kracht (4).
7. Raad van State. — Geschil herstelvergoeding. — Ontvankelijkheid van de vraag (5).

1. *De procedure-regeling vóór de afdeling administratie zegt niet dat de wetsbepalingen, waarvan de overtreding wordt ingeroepen, in het verzoekschrift moeten opgegeven zijn. Het staat derhalve de verzoeker vrij, in de memorie van wederantwoord een middel van het verzoekschrift nader toe te lichten, door de bepaling aan te wijzen waarvan dit middel de overtreding impliceert.*

2. *Artikel 3 van de algemene wet betreffende de burgerlijke pensioenen, volgens hetwelk ieder ambtenaar, die ingevolge gebrekkigheid ongeschikt wordt verklaard om zijn ambt te blijven waarnemen, op een rustpensioen aanspraak kan maken indien hij tien jaren dienst telt, en artikel 3 van het koninklijk besluit van 30 Maart 1939, volgens hetwelk de Rijksambtenaren niet ter beschikking kunnen worden gesteld zo zij de vereiste voorwaarden vervullen om een rustpensioen te bekomen, zijn toepasselijk op de oorlogsinvaliden die wegens gebrekkigheid ongeschikt worden bevonden om hun ambt waar te nemen.*

Artikel 17, tweede lid, van het koninklijk besluit van 30 Maart 1939, volgens hetwelk de terbeschikkingstelling wegens ziekte of gebrekkigheid van oorlogsinvaliden ambtshalve slechts wordt uitgesproken na twaalf maanden afwezigheid, wanneer de belanghebbende meer dan vijftien jaren dienst telt, is niet toepasselijk in geval van oppensioenstelling om gezondheidsredenen.

3. *Artikel I, vijfde lid, van de geordende wetten op de prioriteiten, volgens hetwelk, indien de geschiktheid van sommige personeelsleden in openbare dienst door ziekte of verminking verminderd is en hen niet in staat stelt hun vroeger ambt normaal waar te nemen, de voordelen van hun graad hun zullen behouden worden in een betrekking in verhouding met hun geschiktheid, is op de na de wapenstilstand van 1918 benoemde personeelsleden van toepassing.*

Het komt echter de oorlogsinvaliden, die niet in staat is zijn vroeger ambt normaal waar te nemen, toe de « compensatie-betrekking » aan te vragen. Hij kan dus de administratie niet verwijten hem dit

ambt niet te hebben aangeboden, waar hij zelf het niet heeft aangevraagd en waar zijn behandelende geneesheer zonder het minste voorbehoud heeft toegegeven dat hij definitief ongeschikt is.

4. *Het besluit tot oppensioenstelling heeft wettelijk uitwerking op een datum, die gesteld is na de vaststelling van de definitieve ongeschiktheid.*
5. *De aanvraag om vergoeding is niet ontvankelijk wanneer de verzoeker, noch in zijn voorafgaand verzoekschrift, noch in het verzoekschrift waarbij de zaak aanhangig werd gemaakt, heeft opgegeven welk bedrag hij eiste.*

Scoufflaire t/ Belgische Staat.

Gezien het verzoekschrift ingediend op 22 Maart 1952, waarbij de erekanselarij-directeur Clovis Scoufflaire de vernietiging eist van het koninklijk besluit van 8 Januari 1952, — waarbij hij om gezondheidsredenen op pensioen wordt gesteld — of, in toekomstige orde, een vergoeding vraagt voor buitengewone schade door hem geleden ingevolge de niet-toepassing van artikel 17 van het koninklijk besluit van 30 Maart 1939 betreffende de terbeschikkingstelling van het Rijkspersoneel ;

... ..

Overwegende dat verzoeker, die in 1919 in dienst van de administratie getreden is, van 15 December 1950 tot 19 Februari 1952 zijn ambt niet heeft uitgeoefend; dat hij na zijn diensthereneming van 21 Februari tot 7 Maart 1951, op voorschrift van zijn geneesheer volledige rust moest nemen; dat dokter Delcourt, geneesheer-inspecteur van de administratieve gezondheidsdienst, en dokter Strumane, die geen ambtenaar is, op 8 September 1951 pathologische stoffen constateerde welke verzoeker buiten staat stelden zijn ambt in de toekomst te hernemen; dat zij, na verzoeker bij een geneesheer-specialist te hebben doen onderzoeken, hun diagnose bevestigden en dat de geneesheer die de leiding van de administratieve gezondheidsdienst heeft, de 26e September 1951 zijn instemming hiermede betuigde; dat op beroep van verzoeker, de hoofdgeneesheer van de administratieve gezondheidsdienst hem opnieuw deed onderzoeken; dat de hoofdgeneesheer na dit nieuwe onderzoek de definitieve ongeschiktheid van verzoeker bevestigde; dat de behandelende geneesheer op 4 December 1951 aan de directeur van de gezondheidsdienst schreef: « Ik betuig U mijn instemming met de beslissing waarbij de heer Clovis Scoufflaire van Opzullik definitief ongeschikt wordt verklaard » ;

Overwegende dat het bestreden besluit genomen is op voordracht van de Minister van Buitenlandse Zaken; dat de Eerste Minister en de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin buiten de zaak dienen te worden gesteld ;

Overwegende dat verzoeker aanvoert dat de beslissing, om hem met ingang van 30 September 1951 op pensioen te stellen, « schijnt te volgen uit een verkeerde interpretatie ... van het bepaalde in het koninklijk besluit van 30 Maart 1939 dat bijzondere maatregelen ten gunste van de oorlogsinvaliden voorschrijft », dat « de onderrichtingen ... slechts een voordeel toekennen aan de invaliden die tijdelijk ongeschikt voor de uitoefening van hun ambt worden verklaard », dat het « rechtvaardig lijkt de enen en de anderen (de ambtenaren die tijdelijk ongeschikt zijn en diegenen die het definitief zijn) op dezelfde wijze te behandelen, wat de bedoeling van de wetgever blijkt te zijn geweest » ;

Overwegende dat verzoeker in de memorie van we-

derantwoord zijn stelling nader toelicht en aanvoert dat hij in zijn hoedanigheid van oorlogsinvaliden meer dan 15 jaren dienst, recht had op een ziekteverlof vooraleer ter beschikking te kunnen gesteld worden, dat de administratie hem ter beschikking had moeten stellen alvorens tot die uiterste maatregel, met name tot de oppensioenstelling, haar toevlucht te nemen, dat zij er had moeten aan denken hem een andere betrekking in verhouding met zijn lichaams-geschiktheid te geven, dat tenslotte het bestreden besluit onwettig is in zover het tot de 30e September 1951 terugwerkt ;

Overwegende dat de Minister van Buitenlandse Zaken op de terechtzitting een grond van niet-ontvankelijkheid heeft aangevoerd tegen de in de memorie van wederantwoord geformuleerde middelen, welke steunen op de overtreding van artikel 1 van de wetten betreffende de prioriteitsrechten van oudstrijders en op de miskenning van het beginsel, dat de administratieve akten niet terugwerken ;

Overwegende dat de procedureregeling voor de afdeling administratie niet zegt dat de wetbepalingen waarvan de overtreding wordt ingeroepen, in het verzoekschrift moeten opgegeven zijn; dat luidens het verslag aan de Regent bij het besluit van 23 Augustus 1948, « het verzoekschrift de Raad van State over de juiste toedracht van het geschil dat hem voorgelegd of van de vraag die tot hem gericht wordt, moet inlichten. De uiteenzetting der feiten en der middelen mag bondig samengevat zijn » ; dat het verzoekschrift gewag maakt « van de bijzondere maatregelen ten gunste van de oorlogsinvaliden » en van « de wil van de Wetgever » ; dat het de beslissing van oppensioenstelling met ingang van 30 September 1951 bestrijdt ; dat er geen reden is om het middel, gesteund op de overtreding van de wet van 3 Augustus 1919 — 27 Mei 1947, welke het handvest van de oudstrijders is, evenmin als het middel gesteund op de terugwerkende kracht van de bestreden akte, van de hand te wijzen ;

Overwegende dat, luidens artikel 3 van de algemene wet betreffende de burgerlijke pensioenen, ieder ambtenaar die ingevolge gebrekkigheid ongeschikt wordt verklaard om zijn functies te blijven waarnemen, aanspraak kan maken op een rustpensioen, ongeacht zijn leeftijd, indien hij tenminste tien jaren dienst telt; dat luidens artikel 3 van het koninklijk besluit van 30 Maart 1939 de Rijksambtenaren niet ter beschikking kunnen gesteld worden zo zij de vereiste voorwaarden vervullen om een rustpensioen te bekomen; dat deze bepalingen van toepassing zijn op de oorlogsinvaliden die wegens gebrekkigheid ongeschikt worden bevonden om hun ambt waar te nemen; dat luidens artikel 17 van het koninklijk besluit van 30 Maart 1939 de terbeschikkingstelling wegens ziekte of gebrekkigheid van oorlogsinvaliden ambtshalve slechts wordt uitgesproken na 12 maanden afwezigheid, wanneer de belanghebbende meer dan 15 jaren dienst telt, maar dat deze bepaling niet van toepassing is in geval van oppensioenstelling om gezondheidsredenen ;

Overwegende dat de tegenpartij dus geen verkeerde interpretatie heeft gegeven aan het bepaalde in het koninklijk besluit van 30 Maart 1931, waarbij bijzondere maatregelen ten gunste van oorlogsinvaliden worden bepaald ;

Overwegende dat luidens artikel 1, vijfde lid, van de wetten van 3 Augustus 1919 — 27 Mei 1947, indien de geschiktheid van sommige personeelsleden in openbare dienst door ziekte of verminking verminderd is en hen niet in staat stelt hun vroeger ambt normaal waarte nemen, de voordelen van hun graad hun zullen worden behouden in een betrekking in ver-

houding met hun geschiktheid; dat voornoemde bepaling van toepassing is op de personeelsleden die, zoals verzoeker, na de wapenstilstand van 1918 werden benoemd; dat de tekst van de wet en de parlementaire voorbereiding hierover geen twijfel laten;

Overwegende dat verzoeker ten onrechte de administratie verwijt er niet aan te hebben gedacht hem een andere betrekking in verhouding met zijn geschiktheid te geven; dat het de oorlogsinvalide, die niet in staat is zijn vroeger ambt normaal waar te nemen, toekomt een nieuwe betrekking, die men als compensatie kan bestempelen, aan te vragen (memorie van toelichting bij de wet van 27 Mei 1947, Doc. Senaat, zitting 1946-1947, nr 71); dat uit het aan de Raad van State voorgelegde dossier niet blijkt dat verzoeker ooit een andere betrekking zou hebben aangevraagd, of dat hij zou hebben aangevoerd, lichamelijk geschikt te zijn om er een andere waar te nemen; dat de behandelende geneesheer, zonder het minste voorbehoud, heeft toegegeven dat verzoeker definitief ongeschikt was;

Overwegende dat de tegenpartij dus de voorschriften van artikel 1, vijfde lid, van de wetten van 3 Augustus 1919 - 27 Mei 1947 niet heeft miskend;

Overwegende dat de geneesheer die de leiding van de administratieve gezondheidsdienst heeft, op 26 September 1951 tot de definitieve ongeschiktheid van verzoeker besloot; dat deze beslissing na hoger beroep werd bevestigd en dat verzoeker door toedoen van zijn behandelende geneesheer zijn instemming met deze bevestiging heeft betuigd; dat het koninklijk besluit van 8 Januari 1952 geen enkele wetsbepaling overtreedt, door verzoeker te pensionneren op een datum die gesteld is na de regelmatige vaststelling van zijn definitieve ongeschiktheid;

Overwegende dat verzoeker in bijkomstige orde een vergoeding eist ter compensatie van de materiële en buitengewone schade, die hij geleden heeft ingevolge de niet-toepassing van het bepaalde in artikel 17 van het koninklijk besluit van 30 Maart 1939; dat verzoeker noch in zijn voorafgaand verzoekschrift aan de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 29 Januari 1951, noch in het verzoekschrift waarbij de zaak aanhangig werd gemaakt, heeft opgegeven welk bedrag hij eiste; dat de aanvraag om vergoeding niet ontvankelijk is,

Ten aanzien van het beroep tot nietigverklaring:

BESLUIT:

Het verzoek is verworpen.

Ten aanzien van de aanvraag om vergoeding:

ADVISEERT:

Het verzoekschrift is niet ontvankelijk.

Ten aanzien van de kosten:

BESLUIT:

De kosten, bepaald op 300 frank, komen ten laste van verzoeker.

VLAAMSE JURISTEN

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 16 November 1954.

Voorzitter: M. Scheyvaerts.

Raadsheren: M.M. de Foy en Ernst de Brunswyck.
O. M.: M. Verhoeven.

Echtscheiding of scheiding van tafel en bed. — Uitsluitende bevoegdheid van de voorzitter in kortgeding ten aanzien van voorlopige maatregelen in de loop van het geding. (art. 268 B.W.).

Krachtens art. 268 B.W. is in de loop van een geding tot echtscheiding of tot scheiding van tafel en bed uitsluitend de voorzitter in kortgeding bevoegd om kennis te nemen van vorderingen, strekkende tot de aldaar bedoelde voorlopige maatregelen. Die bevoegdheid duurt voort tot aan het einde van de rechtspleging. Het rechtscollege is mitsdien onbevoegd om van dergelijke vorderingen kennis te nemen.

J. C. t/ H. D.

Overwegende dat bij vonnis gewezen op 6 Juli 1954 de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen aan verweerder op zijn vraag de scheiding van lijf en goederen heeft toegestaan en hem heeft ontlast van betaling van ieder onderstandsgeld in het voordeel van aanlegster;

Overwegende dat aanlegster tegen dit vonnis beroep heeft ingesteld;

Dat zij, bij betekende besluiten een tussengeschied heeft aangebracht en vordert dat, staande het geding tot scheiding van lijf en goederen, verweerder zou veroordeeld worden bij wijze van voorlopige maatregelen tot het uitkeren aan aanlegster van een onderhoudsgeld van 4000 fr. per maand;

Dat verweerder voordraagt dat in het geval het Hof zich als geldig gevat van de zaak zou beschouwen, verweerder de grondslag van de eis, in principieel, niet betwist dat hij vraagt dat hem akte zou verleend worden dat hij aan aanlegster een maandelijks onderhoudsgeld van 3.000 fr. aanbiedt te betalen; dat er echter zou gezegd worden dat de dien titel betaalde sommen als afkortingen zullen komen van het eventueel aandeel van aanlegster in de gemeenschap;

Overwegende dat aanlegster thans in haar besluiten zelf verklaart dat in de loop van het geding geen toepassing van art. 268 van het Burgerlijk Wetboek gedaan werd;

Dat zulks vermoedelijk geweest is omdat, vóór de aanvang van de rechtspleging tot scheiding van lijf en goederen, zij van de rechtbank van eerste aanleg beslissende in graad van beroep, een vonnis dd. 13 Mei 1952 had bekomen waarbij zij gemachtigd werd bij toepassing van art. 246b, van het Burgerlijk Wetboek, een bedrag van 4.000 fr. per maand in ontvangst te nemen op het loon van verweerder bij dezes werkgever; dat verweerder geen maatregel had genomen om deze beslissing te doen intrekken en dus toegestemd had tot de betalingen geïnd door aanlegster;

Overwegende dat in de loop van een rechtspleging tot echtscheiding of tot scheiding van lijf en goederen, de bepaling van art. 268 Burgerlijk Wetboek die van toepassing is, een volledige bevoegdheid aan de voorzitter zetelende in kortgeding toekent om kennis te nemen van de vorderingen hebbende de voorlopige maatregelen als voorwerp;

Overwegende dat de bevoegdheid van de Voorzitter uitsluitend is en voortduurt tot op het einde van de gerechtelijke rechtspleging (Redevoering van de Heer Procureur-Generaal Hayoit de Termicourt 15 Sept. 1938, bl.35; De Page, Complément Boek I, 1951 nr 706/bis, bl. 346 en 347; ook nr 944 bl. 424);

Dat bijgevolg het geschil aan de bevoegdheid van het Hof ontgaat;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op artikelen 4, 24, 35, 36, 37, 41 en 64 van de wet van 15 Juni 1935 waarvan de beschikkingen nageleefd werden;

Gehoord de Heer Verhoeven, substituut Procureur-generaal die lezing geeft van het eensluidend advies van de Heer Stryckmans, Advocaat Generaal, ter openbare zitting ;

Alle andere besluiten van de hand wijzende :

Verklaart zich onbevoegd.

Veroordeelt aanlegster tot de kosten van het tussengeschied.

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 28 Juni 1954.

Voorzitter : M. Maraite.

Raadsheren : M.M. Gerniers en Noest.

Advocaat-Generaal : M. Matthijs.

Advocaten : Mrs Claëys en De Grave.

Burgerlijke rechtsvordering. — Misbruik van recht tot verweer. — Schadevergoedingsplicht.

Wanneer een partij misbruik maakt van haar recht om verweer te voeren ten einde de eindbeslissing zolang mogelijk uit te stellen, is zij aan de wederpartij vergoeding verschuldigd wegens de door haar opzettelijk uitgelokte langdurige en kostbare procedure.

Scholler t/ Panesi.

Herzien de arresten van dit Hof dd. 22 April 1953 en 25 Januari 1954;

Overwegende dat appellant vergeefs pogt geïntimeerde aansprakelijk te stellen voor het vermoedelijk binnendringen van het water langs de schroefas, wanneer uit het deskundig verslag dd. 7 Augustus 1953 duidelijk blijkt, dat het desbetreffend door geïntimeerde uitgevoerd werk als normaal mag beschouwd worden;

Dat, indien er uit de offerte d.d. 17 October 1950 en uit de factuur n° 77, d.d. 9 Juli 1951 mag afgeleid worden dat geïntimeerde niet alleen het terugplaatsen van de schroefbussen, maar ook het uitdraaien ervan op zich genomen had, het echter uit de bevindingen van de deskundige blijkt dat, in feite, dit laatste werk in opdracht van appellant zelf aan Piessen toevertrouwd werd;

Dat daarenboven uit het tweede deskundig verslag d.d. 23 en 24 Februari 1954 blijkt, dat sedert het opstellen van het eerste verslag de schroefas volledig vernieuwd werd; dat aldus de desbetreffend gebeurlijke verantwoordelijkheid van geïntimeerde door de schuld van appellant niet meer kon nagegaan worden, vermits derden in zijn opdracht aan de bedoelde schroefbus gewerkt hebben;

Overwegende verder dat het aan geïntimeerde niet kan verweten worden dat water langs het roer, de naden van de aangebrachte schotplaten of de vergrote kapel binnendringt, vermits er (ingevolge het tweede deskundig verslag, geen water langs daar binnendringt;

Overwegende dat er geen termen zijn om de door de deskundige aangerekende bedragen voor de herstelling van de schade aan de romp en voor de onvolgende weerstand der geleverde relingstaanders te wijzigen;

Dat, wat de uitvoering van het schilderwerk betreft, het Hof de afdoende beschouwingen van de deskundige bijtreedt (zie verslag d.d. 7 Augustus 1953, blz. 4);

Dat de overige opmerkingen van appellant reeds bij het arrest dd. 25 Januari 1954 weerlegd werden;

Overwegende dat in die voorwaarden de door appellant opgeworpen « exceptio non adimpleti contractus » geen steek houdt en het in het deskundig verslag d.d. 7 Augustus 1953 vastgesteld bedrag van 41.687 frank degelijk hic et nunc verschuldigd is;

Nopens de eis tot schadevergoeding van geïntimeerde :

Overwegende dat uit de bestanddelen der zaak en meer bepaald uit de deskundige verslagen blijkt, dat appellant werkelijk misbruik gemaakt heeft van het verdedigingsrecht om de eindbeslissing zolang mogelijk te verlagen; dat het deswege door geïntimeerde gevorderd bedrag van 1.000 frank dient toegekend, om hem te vergoeden voor de door appellant opzettelijk uitgelokte langdurige en kostelijke rechtspleging;

Nopens de eis tot schadevergoeding van appellant :

Overwegende dat deze eis ongegrond is, voor zover hij gesteund is op de genotsderving voortspruitende uit het gebrek aan waterdichtheid van het schip, vermits het uit hetgeen voorafgaat blijkt, dat dit gebrek aan geïntimeerde niet kan toegeschreven worden;

Overwegende dat deze eis ontvankelijk is, voor zover hij gesteund is op de genotsderving, voortvloeiende uit het uitvoerend beslag d.d. 25 Februari 1953 (R. P. D. B. V° Appel en matière civ. et comm., n°s 390-470); dat hij echter ook ongegrond is, vermits de bestreden veroordeling, op 1.039 frank na, behouden blijft; dat daarenboven appellant in feite over het schip beschikt heeft, niettegenstaande het uitvoerend beslag, vermits hij daaraan werken heeft laten uitvoeren;

Nopens de eis tot nietigverklaring van het beslag :

Overwegende dat deze eis ontvankelijk is (R. P. D. B., eodem verbo, n° 390 in fine); dat hij gegrond is, vermits de beslaglegging even nietig is als de nietige beslissing zelf, waarop ze gesteund werd;

Nopens de kosten :

Overwegende dat, waar de oorspronkelijke eis bijna volledig ingewilligd wordt, appellant tot al de kosten van de beide instantiën dient veroordeeld;

Om deze redenen,

Het Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

alle andere besluiten, onder meer het bewijsaanbod van appellant nopens de lekkage van het schip, als ongegrond verwerpend, opnieuw wijzende ten gronde,

Veroordeelt appellant om aan geïntimeerde te betalen :

1) de som van 41.687 frank wegens uitgevoerde werken met de gerechtelijke interesten vanaf 6 September 1951;

2) de som van 1.000 frank, wegens wederrechtelijke uitoefening van het verdedigingsrecht;

Verklaart de eis tot schadevergoeding van appellant ontvankelijk, doch ongegrond; dientengevolge wijst hem af; verklaart nietig de uitvoerende inbeslagneming d.d. 25 Februari 1953;

Veroordeelt appellant tot al de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

11e Kamer. — 19 November 1954.

Voorzitter : M. Du Jardin.

Rechters : M.M. Moretus-Plantin de Bouchout en Slachmuylder.

Advocaten : Mrs Jacqmin en Van Glabeke.

Pacht. — Recht van de koper van het verpachte goed om zich te beroepen op een door zijn verkoper gedane geldige opzegging van de pacht.

Indien de pachter meent de nietigheid te kunnen inroepen van een hem door de verpachter betekende opzegging moet hij op straffe van verval binnen de drie maanden na de betekening van de opzegging verzet doen (artikel 1775 B.W., wet van 7 Juli 1951, artikel 14, vierde lid).

Bij verkoop van het verpachte goed kan de koper zich beroepen op de door de verkoper gedane geldige opzegging, mits hij binnen drie maanden na de verkoop aan de pachter uitdrukkelijk zijn wil bevestigt om het goed zelf in gebruik te nemen.

De koper neemt inderdaad de rechten en de verplichtingen van de verkoper over; het feit, dat de nieuwe eigenaar in plaats van zijn rechtsvoorganger het goed in gebruik neemt, is niet van aard de pachter te benadelen, wanneer hij tenminste twee jaar vóór de vervalldag van de pachtovereenkomst door de vroegere verpachter behoorlijk is verwittigd van het bestaan van een ernstige reden tot ontzuiming.

Hanssens t/ Roosens.

Overwegende dat het hoger beroep door Hanssens August, oorspronkelijke verweerder, tijdig en in behoorlijke vorm werd ingesteld, dat de ontvankelijkheid ervan niet wordt betwist;

Overwegende dat appellant de eerste rechter verwijt de opzeggingen gedaan tegen 1 October 1954 goed en rechtsgeldig te hebben verklaard en appellant dienvolgens te hebben veroordeeld een perceel land gelegen te Gooik, Hoeve (wijk D, n° 285a en 286b), eigendom van geïntimeerde, te verlaten en ter vrije beschikking van laatstgenoemde te stellen tegen voornoemde datum;

Overwegende dat op 2 October 1945 tussen mejuffrouw Marie Dumong, voormalige eigenares, en appellante, nopens het hierboven omschreven goed een mondelinge pachtovereenkomst werd gesloten, lopende over negen jaren en eindigende na het scheren der eerste vrucht en ten uiterste de 1e October 1954; dat mejuffrouw Marie Dumong op 14 September 1952 aan appellant bij aangetekende brief een gemotiveerde opzegging heeft laten geworden waarin ze haar voornemen te kennen gaf vanaf 1 October 1954 het goed

zelf in gebruik te nemen samen met haar broeder Jan-Baptist Dumong; dat appellant tegen deze pacht-opzegging geen verzet heeft aangetekend; dat mejuffrouw Marie Dumong echter in Mei 1953 het goed aan geïntimeerde heeft verkocht, dat zulks door appellant niet wordt betwist; dat geïntimeerde bij aangetekend schrijven de dato 15 Mei 1953 appellant berichtte dat hij begeerde het bij koop verkregen goed vanaf 1 October 1954 zelf te gebruiken en dat hij derhalve verlangde te genieten van de door de verkoopster-rechtsvoorganger gedane opzegging de dato 14 September 1952;

Overwegende dat in het besproken pachtcontract het goed bestempeld werd « als zijnde bouwgrond zoals de huurder het uitdrukkelijk erkent »; dat het echter niet volstaat bovenstaand beding in het pachtcontract op te nemen om van rechtswege de toepassing van de in de wet van 7 Juli 1951 voorziene pachtverlenging uit te sluiten; dat de rechter behoort na te gaan of de door partijen gewezen benaming met de werkelijkheid overeenstemt; dat het ter zake genoegzaam bewezen is, onder meer door het door geïntimeerde uitgedrukte voornemen het goed te bebouwen, dat het hic et nunc gewone landbouwgronden betreft; dat zulks trouwens door partijen niet wordt betwist;

Overwegende dat de mondelinge pachtovereenkomst de dato 2 October 1945 op 1 October 1954 verviel; dat bij haar opzegging in dato van 14 September 1952 de vroegere eigenaarster zich verzette tegen de bij artikel 1174, paragraaf 2, van het Burgerlijk Wetboek (artikel 11 der wet van 7 Juli 1951) voorziene pachtverlenging;

Overwegende dat appellant, indien hij een grond van nietigheid van de opzegging de dato 14 September 1952 meende te mogen inroepen, over een termijn van drie maanden beschikte om verzet aan te tekenen en verwaarloosd heeft dit te doen; dat hij bijgevolg niet meer ontvankelijk is gezegde opzegging heden te betwisten (cfr. Gourdet en Closos : « Le bail à ferme », uitgave 1951, n° 93, blz. 176); dat het onderzoek der zaak derhalve dient beperkt tot de geldigheid en de toedracht van de opzegging in dato van 15 Mei 1953;

Overwegende dat de verkrijger van het goed, zoals in casu geïntimeerde, van de door de verkoper gegeven geldige opzegging kan genieten onder voorwaarde binnen de drie maanden van de verkoop uitdrukkelijk bevestiging te geven van zijn wil het goed zelf uit te baten;

Dat inderdaad de koper de rechten en verplichtingen van de verkoper overneemt en dat het feit van de inbedrijfneming door de nieuwe eigenaar eerder dan door de gewezen eigenaar niet van aard is de pachter te benadelen wanneer hij minstens twee jaar vóór de vervalldag van de oorspronkelijke pachtovereenkomst door de vroegere verhuurder behoorlijk werd verwittigd van het bestaan van een ernstige reden tot uitzetting (cfr. Verviers, 22 Januari 1951, Jur. Liège 1950-1951, blz. 234; Gourdet en Closos, « Le Bail à Ferme », uitgave 1951, n° 84 bis, blz. 166; Roppe, « De Pachtovereenkomst », 1951, n° 84 bis, blz. 171-172; Van Dievoet, « Wat eigenaar en pachter behoren te weten », 1929, n° 110, blz. 81);

Overwegende dat geïntimeerde tijdig en in behoorlijke vorm zijn wil heeft te kennen gegeven het goed zelf in gebruik te nemen op de datum bepaald in de geldige opzegging van zijn rechtsvoorganger; dat hij zich aldus heeft gedragen naar het bepaalde in artikel 1748 (artikel 5, paragraaf 1 der wet van 7 Juli 1951) en artikel 1775 (artikel 14 van de wet van 7 Juli 1951) van het Burgerlijk Wetboek;

Overwegende dat er geen redenen voorhanden zijn

om van nu af de oprechtheid van de verkrijger van het goed te betwijfelen; dat appellant hetzij schade-loosstelling, hetzij terugkeer zal kunnen vorderen bijaldien de inbedrijfning door de verkrijger of zijn rechthebbenden niet begonnen is binnen de zes maanden na zijn uitzetting;

Overwegende dat de eerste rechter dehalve terecht de beide opzeggingen geldig heeft verklaard en de uitzetting van appellant vóór 1 October 1954 heeft uitgesproken;

Om deze redenen en deze van de eerste rechter :

De Rechtbank, rechtdoende in hoger beroep op tegenspraak;

Gelet op de artikelen 4, 20, 40 en 41 der wet van 15 Juni 1935 betreffende het gebruik der talen in gerechtszaken;

Alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende als ongegrond;

Ontvangt het hoger beroep;

Verklaart het beroep ongegrond, wijst appellant er van af en bevestigt het bestreden vonnis in al zijn beslissingen;

Verwijst appellant in de kosten van beroep.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

4e Kamer. — 18 November 1954.

Voorzitter : M. Herkens.

Rechtters : M.M. Callot en Herbosch.

Referendaris : M.J. Dauwe.

Advocaten : Mrs Speyer en A. Diercxsens.

Koop en verkoop. — Over zee vervoerde goederen. —

Manco. — Op de bij art. 266, lid 3 W.v.K. bepaalde termijn kan alleen door de zeevervoerder, niet door de verkoper een beroep worden gedaan. — Bewijs van het manco door expertise op tegenspraak.

De bij artikel 266 W.v.K., derde lid (Zeerecht), bepaalde termijn, binnen dewelke een vordering tot schadevergoeding moet worden ingesteld, betreft alleen de vervoerder ter zee en sluit geen enkele bepaling van bevrijding ten behoeve van verkoper in.

Wanneer niet geleverd is overeenkomstig de bestelling, terwijl het wezenlijk niet-vergankelijke goederen betreft, is de koper aan geen bepaalde termijn gebonden om zijn bezwaren te doen gelden.

Daar de koper een expertise heeft uitgelokt, die op tegenspraak is geschied in aanwezigheid van de plaatselijke agent van verkoper, welke expertise de gegrondheid van de klacht heeft bevestigd, heeft de koper ten genoegen van rechte het bewijs geleverd van het manco, waarover hij zich beklagt.

General Engineering Cy of Iran en Hohammed Baghar Houchmand Afshar t/ Schuchard & Cie.

Gezien het inleidend exploit d.d. 13 November 1953 strekkende tot veroordeling van verweerster tot aflevering van een bepaald manco van plaatijzers of, bij gebreke de goederen te leveren binnen de maand van het te vellen vonnis, tot betaling van 74.200 fr. meer de gerechterlijke renten en de kosten;

Dat partijen het eens zijn dat door contract d.d. 26 Juni 1951 verweerster zich verbond aan Mohammed Baghar Houchmand Afshar een partij

plaatijzer, groot 30 T. van 5 mm. en 30 T. van 6 mm. te leveren C & F Khorramchahr aan de prijs van resp. £ 80.10.0 en £ 79.10.0;

Dat ter informatie van de koper verweerster in het contract dhr Nami te Teheran als haar agent opgaf;

Dat volgens cognossement dd. 27-30 Juli 1951 de goederen te Antwerpen aan boord van m.v. « Armanistan » geladen werden met aanstipping van nummertal en gewicht, nopens dewelke nochtans vermeld wordt « as declared by the Shipper but unknown to the Carrier »;

Dat de goederen op 29 October 1951 (of 6 Aban 1330) te Khorramchahr ter bestemming aankwamen en dat, na op 27 November 1951 schriftelijk protest bij de verkoper te hebben aangetekend, de koper op 8 Maart 1952 een expertise uitlokte bij tussenkomst van het Belgisch gezantschap te Teheran en in aanwezigheid van dhr Nami die door verweerster volgens het verkoopcontract als haar plaatselijk agent was aangesteld;

Dat de met steekproeven uitgevoerde expertise een tekort in dikte en in gewicht aan de verzonden bladen plaatijzer uitwijst, nl. een gemiddelde van $\frac{1}{2}$ mm. voor de bladen van 6 mm. en van 0,75 mm. voor de bladen van 5 mm., hetzij voor 314 bladen van 6 mm., wegende 30.130 kg., een tekort van $30.130 : 12 = 2.510$ kg. en voor 379 bladen van 5 mm., wegende 29.770 kg., een tekort van $0,75 : 5 \times 29.770 = 4.462$ kg.;

Dat de partij bladen van 6 mm. met haar gewicht van 30.130 kg. een waarde heeft van £ 2395.6.8 hetgeen, gelet op het gemeld tekort een minderwaarde uitmaakt van $2.510 \text{ kg.} : 30.130 \text{ kg.} \times £ 2395.6.8 \times 140 \text{ fr./£} = \text{fr. B. } 27.936$;

Dat de partij bladen van 5 mm. wegende 29.770 kg., de prijs van £ 2396.9.8 vertegenwoordigt en, gezien het aangestipt tekort, aan een minderwaarde beantwoordt van $4.462 \text{ kg.} \times £ 2396.9.8 \times 140 \text{ fr./£} = 49.936 \text{ fr.}$

Dat de totale manco waarde van het tekort neerkomt op $\text{fr. } 27.936 + \text{fr. } 49.936 = \text{fr. } 77.872$;

Dat waar dhr M. B. Afshar persoonlijk als koper tegenover verweerster optrad zonder melding te maken van zijn hoedanigheid van directeur der firma General Engineering Cy, deze firma geen partij in zake is derwijze dat de in haar naam gestelde vordering niet onvankelijk is;

Dat zo ten overstaan van de verkoop verweerster aanvoert dat het een verkoopovereenkomst C I F betreft, desaan gaande de principes van de verkoop C I F toepasselijk zijn (Brussel, 14-7-1951, P.A. 1951, 142);

Dat hieruit volgt dat verweerster als verkooptster haar leveringsverplichting ten voordele van tweede aanlegger te Antwerpen bij de lading uitvoerde (Gaubert, vente maritime, p. 266, n° 265);

Doch, waar verweerster in pleidooi nadruk legde op het feit dat de verkoop C & F (Cost & Freight) overeenstemt met een verkoop slaande op documenten, dient opgemerkt te worden dat bedoelde documenten slechts als een bijhorigheid de uitvoeringswijze uitmaken van haar leveringsverplichting (Fiorentino « la vendita su documenti », Riv. dir. com. 1947, I, 342);

Dat vernoemde leveringswijze echter geen uitstaans heeft met de eigenlijke afgifte der goederen ter bestemming, vermits deze operatie hoofdzakelijk betrekking heeft op het zeevervoer dat gans vreemd is aan onderhavig geschil;

Dat verweersters verwijzing naar artikel 266 der zeewet om aanleggers navraag wegens laattijdigheid te ontzenuwen dienvolgens grondig faalt, gezien de door artikel 266 bepaalde protesttermijn alleenlijk de zeevervoerder aanbelangt en geen enkele bevrijdingsbepaling ten voordele van een verkoper impliceert;

Dat waar verweerster geen aan de bestelling conforme levering uitvoerde en het essentieel niet vergankelijke goederen betreft, aanlegger door geen enkele stipt bepaalde navraag-termijn gebonden was (Winkelmolen: Les principes de la vente C I F, n°s 84 en 85);

Dat aanleggers voorbehoud d.d. 27 November 1951 dienvolgens naar behoren ingediend werd;

Dat aanlegger zijn protest nog opschreeft met een expertise uit te lokken die tegensprekelijk in aanwezigheid van verweersters plaatselijke agent door-ging die de gegrondheid van de navraag bevestigde;

Dat aanlegger alzo ten genoegte van recht het aanklaagd manco bewijst (studie Heenen, sub Beroep Gent, 1-2-1952 in Rev. crit. jur. belge 1952, p. 208-212);

Dat gezien aanleggers eis de uitvoering van de aangegane aankoop nastreeft, hij zich terecht beperkt tot de verrechtvaardigde bevestiging van verweersters manklopende levering, temeer daar verweerster, ter weerlegging van aanleggers stelling, geen enkel tegenbewijs inbrengt of aanvraagt om de beweerde deugdelijkheid van de levering te doen uitschijnen;

Dat zo ter ontkenning van de uitgevoerde expertise, verweerster haar agent Nami verloochent, zij niet bij machte is om de inhoud van haar brief naar haar agent Nami dd. 26 Juni 1951 weg te cijferen in dewelke zij zekere richtlijnen uitschreef en tevens een extra-vergoeding belooft voor de aangebrachte uiterst voordelige bestelling;

Dat alle andere beschouwingen nopens de draagwijdte der «usual tolerances» vermeld in de bestelbon, maar niet opgenomen in het koopcontract, ter zake niet dienend zijn;

Dat evenmin de bewering van verweerster nopens het niet ontvangen van de protestbrief dd. 27 November 1951 in aanmerking komt wegens gemis aan verrechtvaardigde ernst; dat zelfs zo de brief als hoofding de naam vermeldt van General Engineering Cy hij niettemin ondertekend werd door M. B. M. Afshar, zodat nopens de identiteit van de koper geen twijfel kon bestaan;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

Verklaart de eis van General Engineering Cy niet ontvankelijk;

De eis van Mohamed Baghar Houchmand Afshar beslechtend, verklaart hem ontvankelijk en gegrond, veroordeelt dienvolgens de firma Schuchard & Co tot de levering aan eiser van het vastgesteld manco van 2.510 kg. bladen plaatijzer van 5 mm. en van 4.462 kg. bladen plaatijzer van 6 mm. binnen de drie maanden van de betekening van tegenwoordig vonnis, en bij gebreke deze levering uit te voeren, veroordeelt van nu af de firma Schuchard & Co tot betaling der tegenwaarde zonder dat dit bedrag, conform aan de dagvaarding, de som van fr. 74.200 zal overtreffen, meer de gerechterlijke renten en al de kosten des gedings;

Zegt dat er geen aanleiding bestaat tot uitvoerbaarheid bij voorraad.

VREDEGERECHT TE BERCHEM

27 April 1954.

Rechter: M. Baeten.

Advocaat: Mr Van Nieuwerburgh.

Registratierechten. — Geen expertise krachtens art. 189 van het Wetboek van Registratie- Griffie- en Hypotheekrechten in geval van gerechtelijke uitwinning, behalve bij bedrog.

Toen artikel 17 van de wet van 22 frimaire an VII, gewijzigd bij artikel 22 van de wet van 31 Mei 1824, nog van kracht was, nam de rechtspraak aan, dat in geval van verkoop overeenkomstig de wet van 15 Augustus 1854 op de gerechtelijke uitwinning de administratie niet het recht had de expertise van het verkochte goed te vorderen, tenzij in geval van bedrog.

Voormeld artikel 22 is vervangen door artikel 189 van het Wetboek van Registratie-, Griffie- en Hypotheekrechten; de bewoordingen van deze nieuwe bepaling kunnen een wijziging van bedoelde rechtspraak niet rechtvaardigen.

Belgische Staat (Registratie en Domeinen) t/ Houthoff

Gezien het verzoekschrift van aanlegger de dato 12 April 1954, strekkende ten einde de gerechtelijke schatting te bevelen van een perceel grond, gelegen te Wilrijk, aan de ontworpen Ringlaan, groot 635 m², wijk B, n° 378 Y/2 en naar believe één of drie schatters aan te stellen;

Aangezien het verzoek steunt op artikel 189 en volgende van het Wetboek der Registratie-, Griffie- en Hypotheekrechten;

Aangezien de ter zake bedoelde verkoop geschiedde «Ten verzoeken van den Belgischen Staat, vertegenwoordigd door den Heer Minister van Financiën te Brussel, met burelen aldaar, Wetstraat 14, ter vervolging en ter benaarstiging van den heer Directeur der Rechtstreekse Belastingen der Provincie Antwerpen, en voor zoveel als nodig door den Heer Roland, Hoofdontvanger der Rechtstreekse Belastingen, Centraal Kantoor Berchem, in tegenwoordigheid van dezen laatste, verklarende ten deze te handelen namens de vervolgende partij, als daartoe bijzonderlijk aangestelde ambtenaar» en «In uitvoering van een bevelschrift uitgevaardigd door den Heer Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg, zetelende te Antwerpen, onder dagtekening van 18 October 1952» waarbij, «ingevolge artikels 82 en 83 der Wet van 15 Augustus 1854, op verzoekschrift van de vervolgende en aangeslagen partij», de omzetting van een vervolging tot inbeslag-neming van het bedoeld onroerend goed in vrijwillige verkoop bevolen werd;

Aangezien, toen art. 17 van de Wet van 22 frimaire jaar VII, gewijzigd bij artikel 22 van de Wet van 31 Mei 1824, nog van kracht was, de rechtspraak aannam, dat, in geval van verkoop overeenkomstig de Wet van 15 Augustus 1854 op de gedwongen onteigening, de Administratie het recht niet had de expertise van het verkochte goed te vorderen, tenzij in geval van bedrog (Zie: Rép. Prat. du Dr. Belge, V^o, Enregistrement n° 413);

Aangezien vermeld artikel 22 vervangen is geworden door artikel 189 van het Wetboek van Registratie-, Griffie- en Hypotheekrechten; dat de bewoordingen van deze nieuwe bepaling geen wijziging van vermelde rechtspraak kunnen verrechtvaardigen; dat, wel in-tegendeel, waar vermeld artikel 22 uitdrukkelijk sloeg

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

op iedere «acte translatif de propriété ou d'usufruit des biens immeubles, à titre onéreux», de nieuwe bepaling enkel de «overeenkomst», die de eigendom of het vruchtgebruik van in België gelegen onroerende goederen tot voorwerp heeft, vermeldt; dat een verkoop overeenkomstig de Wet van 15 Augustus 1854 op de gedwongen onteigening gemakkelijker voor een akte, waarbij de eigendom of het vruchtgebruik ten bezwarende titel overgedragen wordt, dan voor een «overeenkomst» kan doorgaan;

En aangezien er ter zake van geen bedrog spraak is, noch ernstig spraak kan zijn;

Om deze redenen,

Wijzen het verzoek af;

Alle akten van rechtspleging werden in het Nederlands opgesteld bij toepassing van artikel 2 der Wet van 15 Juni 1935.

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

2e Kanton. — 23 September 1954.

Rechter : M. Jans.

Advocaten : Mrs Verschuieren en Posenaeer.

Sociaal recht. — Het onderwijzend personeel van een van staatswege gesubsidieerde bijzondere school is onderworpen aan de wettelijke bepalingen op de maatschappelijke zekerheid.

De voorzitter en de adjunct-directeur van een beroepsvereniging zijn niet persoonlijk gebonden door de verbintenissen, die zij in hun hoedanigheid namens de vereniging hebben aangegaan; een ter zake van die verbintenissen tegen hen ingestelde vordering is derhalve niet ontvankelijk.

Het onderwijzend personeel van een bijzondere school is onderworpen aan het wetsbesluit van 28 December 1944 op de maatschappelijke zekerheid, daar het gebonden is door een dienstcontract, immers door het schoolbestuur benoemd en bezoldigd wordt en van dit laatste onderrichtingen ontvangt.

Het onderwijzend personeel wordt niet genoemd onder de in artikel 2 van voormeld wetsbesluit opgenomen uitzonderingen.

De subsidiëring door de Staat heeft ten gevolge, dat de leraren onderworpen zijn aan de rechtstoestand van het technisch onderwijs, geregeld bij de wet van 29 Juli 1953; artikel 24 dezer wet bepaalt de vereisten, aan dewelke moet worden voldaan om benoemd te kunnen worden als lid van het onderwijzend personeel en als dusdanig te worden aanvaard door de Staat. Deze wet bepaalt nergens, dat het onderwijzend personeel benoemd wordt door de Staat. Het recht van de Staat om over de aanvaarding te beslissen is een gevolg van zijn recht van toezicht, dat voortvloeit uit zijn verbintenis tot subsidieverlening.

Het feit, dat de wedden en bijdragen voor de maatschappelijke zekerheid door de Staat aan de school vergoed wordt, heeft niet ten gevolge, dat het schoolbestuur handelt voor de Staat tegenover het personeel.

R. M. Z. t/ Belgische Kamer der Rekenplichtigen,
Gysmans en Van de Woestijne.

Overwegende dat verweerders sub a) en b) de niet ontvankelijkheid van de eis tegen hen gericht opwerpen;

Overwegende dat zij gedagvaard werden in hun hoedanigheid van voorzitter en adjunct-directeur van verweerster sub 1;

Overwegende dat zij niet persoonlijk gehouden zijn tot de verbintenissen die zij in die hoedanigheden genomen hebben;

Ten gronde :

Overwegende dat verweerster sub 1 opwerpt dat zij niet onder de toepassing valt van de wet van 28 December 1944; dat er geen dienstcontract tussen haar en haar leraars bestaat; dat deze laatste benoemd en betaald worden door het Ministerie van Onderwijs; dat dit Ministerie bijgevolg hun werkgever is;

Overwegende dat artikel 2 van voormelde wet alle werkgevers en werknemers, gebonden door een dienstcontract, behoudens enkele uitzonderingen uitdrukkelijk bepaald, aan haar bepalingen onderwerpt;

Overwegende dat in het algemeen het onderwijzend personeel van een school met deze gebonden zijn door een dienstcontract; dat het immers door de schooloversten benoemd en bezoldigd wordt en aan hun onderrichtingen onderworpen is;

Overwegende dat het onderwijzend personeel niet genoemd wordt tussen de uitzonderingen vermeld in artikel 2;

Overwegende dat er bijgevolg geen Koninklijk Besluit nodig is, bij toepassing van artikel 2, alinea 2, om het aan de besluitwet te onderwerpen;

Overwegende dat verweerster sub 1 erkend werd als beroepsvereniging in categorie B² door Koninklijk Besluit van 8 November 1937, doch zonder toelage;

Overwegende dat bij Koninklijk Besluit van 23 Juli 1952 (Staatsblad van 7 November 1952), met terugwerkende kracht op 1 September 1951, erkend werd in categorie B³B² wat betreft de eerste drie jaren en in categorie B³B¹ voor de drie hoogste studiejaren;

Overwegende dat zij sedertdien volledig gesubsidieerd wordt door het Ministerie;

Overwegende dat de subsidiëring voor gevolg heeft dat de leraars onderworpen zijn aan het statuut van het technisch onderwijs ingericht door de wet van 29 Juli 1953;

Overwegende dat artikel 24 van zagezegde wet de voorwaarden bepaalt welke vereist worden om benoemd te kunnen worden als lid van het onderwijzend personeel en als dusdanig door de Staat aanvaard te worden;

Overwegende dat geen enkele bepaling van de wet bepaalt dat het personeel door de Staat benoemd wordt;

Overwegende dat aanvaarding en benoeming volstrekt verschillende begrippen zijn;

Overwegende dat het recht van de Staat om over de aanvaarding te beslissen een gevolg is van zijn recht op toezicht, dit zelve spruitende uit zijn verbintenis de school te subsidiëren;

Overwegende dat luidens artikel 39 van de wet de subsidie uitgekeerd is aan de aanvaarde school of schoolsectie;

Overwegende dat luidens artikel 42 het bedrag van de toelage gelijk is aan de wedden en bijkomende vergoedingen toegekend aan de staatsinstellingen voor technisch onderwijs verhoogd met de kindervergoedingen en met de werkgeversbijdragen die de schooloverheden gehouden zijn te betalen als bijdragen op grond van de wetgeving op de sociale zekerheid;

Overwegende dat het feit dat gezegde wedden en bijdragen door de Staat aan de school vergoed worden niet voor gevolg heeft dat de school als tussenpersoon handelt tussen de Staat en het personeel;

Overwegende dat deze grondbeginselen bevestigd worden door artikel 7 van de wet van 30 Januari 1954 op de pensioenen der leden van het personeel van de private instellingen voor technisch onderwijs;

Overwegende dat inderdaad dit artikel bepaalt dat de wet van 18 Juni 1930 houdende inrichting van de verzekering tegen de ouderdom en vroegtijdig overlijden van de bedienden en het Koninklijk Besluit van 28 December 1944 op de maatschappelijke zekerheid der arbeiders niet meer van toepassing zullen zijn op het personeel van het technisch onderwijs voor dewelke een toelage door de Staat gestort wordt; immers vloeit hieruit voort dat gezegde wetsbepalingen tot alsdan op gezegd personeel van toepassing waren;

Overwegende dat het bedrag der geëiste bijdragen en aankleven niet betwist wordt;

.....

VREDEGERECHT TE MECHELEN - ZUID

7 Mei 1954.

Rechter : M. De Ridder.

Advocaat : Mr Lens.

Burenrecht. — Muur tot afscheiding in steden en voorsteden (art. 663 B.W.).

Al kan krachtens art. 663 B.W. in steden en voorsteden ieder eigenaar zijn nabuur noodzaken om bij te dragen in de oprichtingskosten van een afsluiting, zo kan dit artikel niet worden ingeroepen om een bijdrage te vorderen in de kosten van een reeds bestaande muur.

De eigenaar van een reeds bestaande muur zou betaling van de prijs van overneming slechts kunnen vorderen, indien zijn nabuur een daad van inbezitneming van de muur zou hebben verricht. Dit laatste is niet het geval wanneer de nabuur een eigen muur optrekt naast of op korte afstand van de bestaande muur, zonder echter deze aan te raken.

Het nut, dat de nabuur eventueel zou hebben van de bestaande muur, is geen reden om hem te verplichten tot overneming van de mandeligheid van die muur; dit nut vloeit immers voort uit de plaatselijke ligging, zonder dat deze toestand in iets door de nabuur is uitgelokt.

De eigenaar van de bestaande muur kan geen beroep doen op zaakwaarneming, daar hij die muur in zijn eigen voordeel heeft doen bouwen en het voordeel, dat zijn nabuur toevallig daarvan zou genieten, niet de reden is geweest voor het optrekken van de muur.

Van Craen t/ Van Brandt.

Aangezien eiser aanvoert dat hij eigenaar is van een meubelfabriek met terrein, gelegen te Mechelen aan het Guldendal n° 21; dat verweerder een woning heeft gebouwd op een perceel grond, dat grenst aan het eigendom van eiser; dat verweerder zijn tuin en binnenplaats heeft omsloten met twee muren, die beide aangebouwd zijn tegen eisers' scheidingsmuur; dat hij derhalve gehouden is deze gemeenschap te ver-

goeden en verschuldigd is 6 lopende meters muur tegen 300 fr. of in totaal 1800 fr.;

Aangezien verweerder daartegen opwerpt dat hij niet heeft aangebouwd tegen de muren die aan eiser toebehoren;

Aangezien eiser ter zitting van 30 April 1954 toegeeft dat verweerder, toen deze zijn muren heeft opgetrokken, ze niet geplaatst heeft tegen de reeds bestaande muren van eiser, doch integendeel een kleine afstand heeft gelaten;

dat eiser nochtans besluit dat, vermits verweerder nut trekt uit de muren, vroeger opgetrokken door eiser, hij verplicht is de gemeenschap ervan over te nemen;

I. Aangezien al kan, in de steden en voorsteden, elke eigenaar zijn nabuur dwingen om bij te dragen in de oprichtingskosten van een afsluitingsmuur, artikel 663 B.W. niet kan ingeroepen worden voor een reeds gebouwde muur (Vredeg. Luik, 14.11.1876, Cl. et B. XXVI 364; Vredeg. Aarlen, 9.6.1877, Cl. et B. XXVI, 367; Antwerpen, 6.11.1869, B.J. 1870, 250; Gent, 31.12.1872, Pas. 1873, 77; Vredeg. Luik, 29.12.1885, Pas. 1886, 935; Verbreking, 5.11.1885, Pas. 1885, I, 269; Burg. Namen, 24.12.1935, Pas. 1937, III, 58; Vredeg. Sint Joost ten Noode, 2.12.1938, J.J.P. 1938, 498);

II. dat de eigenaar van de reeds gebouwde muur slechts betaling van de prijs van overneming zou kunnen vorderen, indien de nabuur een daad van inbezitneming zou hebben verricht (Burg. Brussel, 18.2.1891, Pas. 1891, III, 149; Vred. Sint Joost ten Noode, 2.12.1938, J.J.P. 1938, 498);

Aangezien in casu de verweerder niet heeft gebouwd tegen de muur van eiser;

III. Aangezien verweerder geen daad van inbezitneming van de muur van eiser verricht, wanneer hij een eigen muur optrekt, hetzij naast, hetzij kort tegen de muur van eiser, zonder deze nochtans te raken (Vred. Sint Joost ten Noode, 29.11.1938, Res et Jura Immo-bilia, 1938, blz. 743, n° 1357; Vredeg. Sint Joost ten Noode, 2.12.1938, J.J.P. 1938, 498; Hilbert, Questions Immobilières n° 2056);

IV. Aangezien het nut dat verweerder eventueel zou trekken uit de bestaande muren van eiser, geen reden uitmaakt om verweerder te verplichten tot overneming van de gemeenschap van die muren; dat dit nut inderdaad voortvloeit uit de ligging der plaatsen, zonder dat deze toestand in iets door verweerder is uitgelokt (zie Hilbert, Traité théorique et pratique de la mitoyenneté, uitgave 1931, n° 282; Vredeg. Ath, 11.1.1900, J.J.P. 1900, 143);

V. Aangezien eiser, om verweerder te dwingen tot overneming de muurgemeenschap, evenmin de zaakwaarneming kan inroepen, daar in casu bewezen is dat eiser de muur in zijn eigen voordeel heeft doen optrekken, en het voordeel, dat verweerder toevallig daarvan zou kunnen genieten, niet de reden is geweest waarom de muur werd opgetrokken (zie: Verviers, 8.2.1882, Cl. et B. XXXI, 356; Vredeg. Ath, 11.1.1900, J.J.P. 1900, 143);

Aangezien de vordering dus ongegrond is;

Gelet op de artikelen 2, 30, 32, 33, 35, 37 en 41 der wet van 15.6.1935;

Om deze redenen :

Wij, Vrederechter, na aan eiser akte te hebben verleend dat hij het geding schat op meer dan 5.000 fr. voor wat betreft de bevoegdheid en de vatbaarheid voor hoger beroep, vonnissende op tegenspraak en in eerste aanleg, verklaren de vordering ontvankelijk, doch ongegrond; wijzen eiser ervan af en veroordelen hem tot de kosten van het geding.

BIBLIOGRAPHIE

J. CHARPENTIER. - *Justice* 65. - Editions des Hautes Chaumes. - Paris. 1954. - 122 p.

Op prachtig papier in genummerde uitgave liet de oud-Stafhouder der Balie van Parijs, Jacques Charpentier, een lieflijke fantasie verschijnen, die voor alle juristen een uiterst interessante lectuur is.

De schrijver stelt het voor alsof hij, door slaapgas bedwelmd in een van de tegenwoordige oorlogen, plotseling door de zorgen van een chinees specialist zou wakker worden in 1965. Hij haast zich naar het gewoon domein van zijn activiteit, het gerechtshof te Parijs, om er zijn Stafhouder gaan te vinden en te confereren over zijn toestand. Alles is echter gewijzigd en hij erkent niets meer van de vroegere gerechtshokalen. De oude wandelzaal is omgetoverd in een zwemdok, de zittingszalen zijn in bar verandert en de verbaasde advocaat sluit zich aan bij het gezelschap van een Cook-tournee waarvan de gids aan een aantal bezoekers uitleg geeft over de werkwijze van het gerecht vroeger en nu.

De rechtsbedeling, zoals wij die thans kennen, wordt voorgesteld als een antiquiteit waaraan de meest belachelijke euvelds vastzitten. Men kan zich niet een scherpere en meer cynische critiek op ons rechtswezen indenken. Vooral de strafrechtsbedeling met de praktijken van het politieel onderzoek en de rechtspraak voor het Assisenhof moeten het ontgelden.

Tegenover deze verouderde methoden, die enkel bij de deelnemers aan de tournee bittere spot verwekken, worden de belangstellenden dan rondgeleid in de zalen waar naar nieuwe methode recht wordt gesproken. Dit geschiedt door geperfectioneerde machines, soort robots, waar op mechanische wijze het antwoord wordt gegeven op de stellingen van de twee twistende partijen. Zulks naar de meest verijnde gegevens der waarschijnlijkheidsrekening. De taak van de advocaat bestaat er in op de meest eenvoudige wijze in een paar woorden de betwisting samen te vatten op een ticket dat in de robot wordt gestoken, waarna dan automatisch de formule van de oplossing door de machine wordt uitgeworpen. Dat dit een Russische uitvinding is verwondert niemand van de belangstellenden.

De kern van het boekje komt er op neer te weten of deze rechtspraak verstrekt door een machine al of niet verkieslijk is boven de tegenwoordige beraadslagingen van de magistraten en hierbij zijn de beschouwingen van schrijver uitermate pikant en langs de weg van dialogen, vol fantasie, komt zijn conclusie er op neer dat, hoezeer hij ook tegen het nieuwe stelsel gekant was, hij er zich ten slotte gemakkelijk aan aanpast en hoe uiteindelijk de nieuwe methode misschien wel evenwaardig is aan de oude.

Het is een boekje vol gruwelijk cynisme dat soms doet denken aan een vertelling van Voltaire, soms

aan een groteske van Paul Van Ostayen. In zijn zeer speciale en originele vorm geeft het in elk geval heel wat te denken over de laatste gronden waarop onze tegenwoordige rechtsbedeling berust en het is dus overwaard door velen gelezen te worden.

R. V.

TIJDSCHRIFTEN

Tijdschrift voor Notarissen : n° 12 - December 1954.

W. Delva, De beperkte bekwaamheid van de van goederen gescheiden vrouw om over haar roerend goed te beschikken. — Rechtspraak.

Nederlands Juristenblad : afl. 2 - 8 Januari 1955.

Mr W. J. Benes, De Boedelrechter volgens het Ontwerp-Meijers. — Mr A. Dirkzwager, Cassandra en Cato. — Mr J. Knottenbelt, « Vaste » deskundigen en nog wat.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-Ambt en Registratie : n° 4381 - 8 Januari 1955.

Prof. Mr J. C. van Oven, Handelingsbekwaamheid en goederen-gemeenschap (II). — M. Drukker, De toepassing der Registratiewet op « sale and lease back » contracten. — Mr T. J. Rupp, De onderhandse volmacht.

Journal des Tribunaux : n° 4048 - 8 janvier 1955.

F. Van Goethem, La convention collective du travail en droit belge (1). — Jurisprudence.

Recueil Dalloz de Doctrine de Jurisprudence et de Législation : le cahier - 8 janvier 1955.

Paul Durand, L'interdiction des majorations discriminatoires de prix et le commerce de la distribution. — Georges Ripert, L'application, même en cas de faute lourde, de la limitation légale de la responsabilité du transporteur maritime. — Paul Esmein, L'exclusion de la tuelle pour inconduite notoire résultant du concubinage. — André Ponsard, L'application dans le temps de la loi du 25 juillet 1952; le nom des enfants naturels antérieurement reconnus par leur mère, puis pas leur père. — P. S. L'application immédiate de la législation relative aux sociétés de crédit différé.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"